

Lattelecom koncerna 2016. gada konsolidētais gada pārskats

(sagatavots saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu
pārskatu standartiem, kas apstiprināti lietošanai ES)

Rīga, 2017. gada 1. februāris

SATURS

VADĪBAS ZIŅOJUMS.....	3
PADOME	9
VALDE.....	10
FINANŠU APSKATS	12
NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS	15
KONSOLIDĒTAIS APVIENOTAIS IENĀKUMU PĀRSKATS PAR 2016. GADU	17
KONSOLIDĒTAIS FINANŠU STĀVOKĻA PĀRSKATS 2016. GADA 31. DECEMBRĪ	18
KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS PAR 2016. GADU	19
KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2016. GADU	20
PIEZĪMES 2016. GADA KONSOLIDĒTAJIEM FINANŠU PĀRSKATIEM	21

VADĪBAS ZIŅOJUMS

SIA *Lattelecom* valde sniedz vadības ziņojumu un konsolidētos finanšu pārskatus par *Lattelecom* Koncerna (turpmāk tekstā – *Lattelecom* vai *Grupa*) saimnieciskās darbības gadu, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī.

1. PĀRSKATS PAR KOMERCDARBĪBU

2016. gads *Lattelecom* ir bijis sekmīgs, galvenokārt pateicoties veiksmīgai *Lattelecom* komercdarbības stratēģijai, jaunu biznesa līniju izveidei un attīstībai. Investīciju konsultanta *Prudentia* un biržas *Nasdaq Riga* ikgadējā Latvijas vērtīgāko uzņēmumu topā „TOP101” otro gadu pēc kārtas *Lattelecom* ieņem septīto vietu, saglabājot savas līdera pozīcijas starp IT un telekomunikāciju nozares uzņēmumiem. 2016. gadā personāla atlases uzņēmuma *WorkingDay Latvia* pētījumā ceturto reizi pēc kārtas *Lattelecom* atzīts par otro iekārotāko darba devēju Latvijā, kas ir apliecinājums tam, ka *Lattelecom* ir stabils uzņēmums ar augstu reputāciju.

2. LATTELECOM TELEVĪZIJA

Kopš 2016. gada jūnija visiem *Lattelecom* Interaktīvās TV klientiem ir iespēja skatīties televīziju augstākajā pieejamā izšķirtspējā – divkārtšots HD izšķirtspējas kanālu skaits, un tie pieejami ne tikai atsevišķā HD kanālu pakā, bet arī Pamata un tematisko paku piedāvājuma ietvaros. Arī televīzijas skatīšanās mobilajās ierīcēs (datorā, planšetdatorā un viedtālrunī) padarīta vēl aizraujošāka – paplašināts gan tiešraidē pieejamo kanālu klāsts, gan kanālu skaits ar arhīva funkciju. Televīzijas skatīšanās ir kļuvusi ērtāka – tās piekļuvei izveidota aplikācija *ShortCut* viedtālruniem un planšetdatoriem.

2016. gada aprīlī Interaktīvās TV ietvaros izveidots Latvijā pirmais papildpakalpojums pirmsskolas vecuma auditorijai – Bērnu stūritis, kas ļauj mazajiem ērti piekļūt un pašiem izvēlēties tieši viņiem piemērotu saturu, kā arī sniedz iespēju vecākiem uzlikt ierobežojumus un kontrolēt mazo skatītāju pavadīto laiku pie TV.

Interaktīvajā TV ir pieaudzis TV kanālu skaits, kuros izmantojamas TV funkcionalitātes - arhīvs un raidījumu ieraksts, kā arī papildfunkciju lietošanas ērtumam ieviesta grāmatzīmes funkcija arhīva un ierakstu materiāliem. 2016. gada beigās TV arhīva iespēja bija pieejama 62 kanāliem (2015. gadā 52 kanāliem), TV ieraksta iespēja 68 kanāliem. Kopumā jau vairāk kā 66% Interaktīvās TV klientu lieto un novērtē ērtības, kuras sniedz TV arhīva funkcija.

Sekojojot līdzi TV nozares attīstībai ar mērķi nodrošināt konkurētspējīgu risinājumu tādiem starptautiskiem zīmoliem kā *Netflix*, *Viaplay*, *Megogo*, 2016. gadā *Lattelecom* sāka piedāvāt jaunu OTT (*over the top*) risinājumu ar zīmolu *Shortcut*, kas iever sevī trīs produktus:

- *Shortcut TV* piedāvā labākos 50 TV kanālus HD un SD kvalitātē ar arhīva funkcionalitāti;
- *Shortcut Films* piedāvā filmu, seriālu, raidījumu katalogu;
- *Shortcut Premiere* piedāvā pirkt jaunākās filmas uzreiz pēc to pirmizrādēm kinoteātros.

Shortcut TV, *Shortcut Films*, *Shortcut Premiere* ir pieejams ikvienam interneta lietotājam un Interaktīvās TV klientiem, kā arī ir pieejama uz *Apple TV*, *Android TV*, *Smart TV*, *ios* un *android* viedtālruniem un planšetēm.

2016. gadā *Lattelecom* saviem klientiem un plašākai auditorijai piedāvāja īpašus televīzijas kanālus un tiešraides.

Gādājot par plašu zināšanu izplatīšanu, t.sk. start-up kultūras atbalstu, 2016. gadā *Lattelecom* televīzijā bija pieejamas nozīmīgu konferenču tiešraides – *TechChill*, *Digital Freedom Festival*, *TEDxRiga* un *Reputation Time*.

Atbalstot Baltijā populārāko mūzikas un mākslas festivālu *Positivus*, tika izveidots īpašs televīzijas kanāls *360TV Positivus*, kurā ikviens varēja skatīties 2016. gada festivāla mākslinieku ierakstus, festivāla *Dienasgrāmatas*, intervijas ar mūziķiem, māksliniekiem, festivāla organizētājiem un apmeklētājiem. Pirms festivāla īpašā televīzijas šovā *Iesildies ar Fredi Positivus 10* ikvienam bija iespēja iepazīties ar festivāla tapšanas aizkulisēm un aktualitātēm.

VADĪBAS ZIŅOJUMS (turpinājums)

Turpinot sadarbību ar Latvijas Nacionālo operu un baletu, 2016. gada jūnijā tika raidīta īpaša operai veltīta mēneša programma kanālā 360TV. Gadu mijā skatītājiem bija iespēja baudīt operas izrādes, intervijas un raidījumu *Tā ir opera* speciāli veidotā kanālā 360TV *Kultūra*. Sadarbības ietvaros *Lattelecom* televīzija piedāvāja ekskluzīvu iespēju noskatīties tiešraidē svarīgākos Latvijas Nacionālās operas un baleta koncertus – Sezonas atklāšanas, Rīgas Operas festivāla Galā un Vecgada koncertus.

2016. gada maijā jau otro reizi tika izveidots unikāls skriešanai veltīts TV kanāls – 360TV *Maratons*, kas nodrošināja plašu *Lattelecom Rīgas maratona* atspoguļošanu.

Sporta faniem tika piedāvāta nebijusi iespēja – tiešraidē sekot līdzi svarīgākajiem sporta notikumiem – *Pasaules kausam* kamanīņu sportā, *FIA Pasaules rallijkrosa* čempionātam un Latvijas labāko basketbolistu sniegumam 6 basketbola līgās - *NBA*, *Olybet LBL*, *VTB*, *ACB*, *FIBA Europe Cup Woman* un *FIBA Čempionu līgā*.

3. PAKALPOJUMI UN PĀRDOŠANAS KANĀLI

2016. gadā *Lattelecom* ir vienkāršojis privāto klientu produktu portfeli, pārejot uz 3 interneta piedāvājumiem – *Starta*, *Pamata* un *Premium* internets, kurus klients var kombinēt ar sev nepieciešamajiem TV pakalpojumiem un balss tarifu plāniem.

Papildus esošajam preču klāstam visos veikalos veiksmīgi ir uzsākta *APPLE* produkcijas tirdzniecība. Durvis vērtas vairākiem jauniem *Lattelecom* veikaliem dažādos reģionos - *Saldū*, *Liepājā*, *Cēsīs* un *Dobelē*. Savukārt, veikali tirdzniecības centros *Alfa* un *Origo* ir paplašināti. Šobrīd visā Latvijā ir 19 *Lattelecom* veikali. 2016. gada nogalē tikai pēc gadu ilgas darbības *Lattelecom* e-veikals ir atzīts par inovatīvāko e-komercijas projektu.

4. INVESTĪCIJAS UN REALIZĒTIE PROJEKTI

Arī 2016. gadā *Lattelecom* turpināja investēt līdzekļus optiskā un DSL tīkla izbūvē, kas ļauj nodrošināt klientiem gan lielajās pilsētās, gan ārpus tām ātru interneta pieslēgumu. Papildus tiek ieviestas jaunākās tehnoloģijas vara tīkla datu ātruma pārraides uzlabošanai (*VDSL Vectoring*), kā arī tiek turpināti tehniskie izpētes darbi citu jaunu tehnoloģiju ieviešanā (*G Fast*).

Korporatīvajiem klientiem tiek piedāvāts risinājums *Mākopplatforma*, kas ļauj klientiem savu IT infrastruktūru izvietot virtuālajā platformā, iegūstot augstu pieejamību un elastību, kā arī iespēju izveidot infrastruktūru, neveicot kapitālieguldījumus.

2016. gada otrajā pusē *Lattelecom* uzsāka un sekmīgi noslēdza specializētā lietu interneta tīkla testēšanu izmantojot *LoRa LPWAN* tīkla tehnoloģiju. Tīkla izvēršanu plānots sākt 2017. gada sākumā. Tāpat sadarbībā ar RTU uzsākts pētījumu projekts IKT kompetenču centra ietvaros, lai radītu jaunus risinājumus energoefektivitātes jomā.

5. LATTELECOM ATBALSTA PROJEKTI

2016. gadā *Lattelecom* noslēdza septiņus gadus ilgušo sociālās atbildības iniciatīvu „*Pieslēdzies, Latvija!*”, nodrošinot bezmaksas datorapmācību 31 tūkstošiem Latvijas senioru un sasniedzot 2008. gadā izvirzīto mērķi. 7. jūnijā *Lattelecom* piesniedza pirmo dāvanu, valsts simtgadi gaidot – apmācību rezultātā izveidoto viedsenioru paaudzi.

2016. gada februārī tika publiskoti otrā „*Latvijas e-indekss*” rezultāti – pašvaldību un valsts iestāžu e-vides un digitālās attīstības izvērtējums, kurā piedalījās visas 119 pašvaldības un 102 valsts iestādes. Gada laikā par 34% pieauga pašvaldību rādītāji e-pārvaldes attīstībā.

Lattelecom Rīgas maratons, kura galvenais partneris ir *Lattelecom*, 2016. gadā pulcēja 33 600 dalībnieku no 65 pasaules valstīm. Gada nogalē pasākums saņēma balvu „*Gada notikums tautas sportā 2016*”.

VADĪBAS ZIŅOJUMS (turpinājums)

2016. gadā *Lattelecom* jau trešo gadu atbalstīja Latvijā populārāko mūzikas un mākslas festivālu *Positivus*, kopā svinējām festivāla desmitgadi. *Positivus* ik gadu Salacgrīvas jūras piekrastē pulcē tūkstošiem apmeklētāju un ļauj klātienē baudīt gan pasaules slaveno mākslinieku, gan vēl jaunu un mazpazīstamu mūzikas talantu sniegumu.

Lattelecom turpina atbalstīt *Latvijas Nacionālo Operu un Baletu* galvenā patrona statusā, dodot savu artavu Latvijas kultūras attīstībā un veicinot *Baltā nama* repertuāra plašāku pieejamību, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas. *Lattelecom* televīzijas skatītājiem visa gada garumā bija pieejamas koncertu tiešraides, intervijas, raidījumi un operas izrādes.

2016. gadā *Lattelecom* kļuva par FIA Pasaules rallijkrosa čempionāta Rīgas posma “*Neste World RX of Latvia*” un rallijkrosa sportista Reiņa Nitiša atbalstītāju. Šis ir augstākā ranga autosporta sacensības, kādas līdz šim sarīkotas Latvijā un tās pulcināja 15 000 skatītājus no visas pasaules un 67 pasaules līmeņa sportistus. Gada nogalē čempionāta Latvijas posms ieguva balvu “*Gada sporta notikums 2016*”.

Lattelecom 2016. gadā uzsāka sadarbību ar jaunuzņēmumiem jeb start-up, dibinot jaunuzņēmumu attīstības programmu *Start-up Wise Guys Riga powered by Lattelecom*. Akseleratora dalībnieki – 7 jaunuzņēmumi no Latvijas, Igaunijas, Baltkrievijas, Bulgārijas, Nīderlandes, Apvienotās karalistes 3 mēnešu garumā strādāja *Lattelecom* birojā *Mettropole*.

Lattelecom kā galvenais partneris piedalījās pirmā globālā tehnoloģiju, dzīvesstila un start-up pasākuma - *Digital Freedom Festival* norisē, kas notika novembra izskaņā. Pasākumu apmeklēja vairāk nekā 1000 tehnoloģiju un jaunuzņēmumu (startup) uzņēmēji, eksperti, politikas veidotāji, investori, žurnālisti un studenti no 25 valstīm un reģioniem, ieskaitot Indiju, Hongkongu, Brazīliju, lai meklētu atbildes, kā sabiedrība, politikas veidotāji un uzņēmēji var labāk sadarboties un izmantot tehnoloģiju radītās priekšrocības.

6. LATTELECOM TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

2016. gadā *Lattelecom* grupa turpināja īstenot stratēģijā noteiktās prioritātes – jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanu, turpmāka eksporta tirgus apgūšanu, klientu pieredzes uzlabošanu, tehnoloģiskos uzlabojumus un darbības efektivitāti.

Privātpersonu segmentā *Lattelecom* arī turpmāk plāno klientiem sniegt augstvērtīgus interneta un televīzijas pakalpojumus, t.sk. attīstīt unikālu TV saturu, kas pieejams tikai *Lattelecom* klientiem. Sekojot līdz iedzīvotāju vajadzībām, otra prioritāte ir piedāvāt klientiem daudzveidīgas izklaides iespējas, izbaudot televīzijas saturu gan ierastā veidā - tiešraidēs, gan arī arhīvā un videonomā, padarot to arvien ērtāku klientiem. Vienlaikus būtisks uzdevums būs klientu apkalpošanas uzlabošana interneta vidē.

Gatavojoties elektroenerģijas tirdzniecības uzsākšanai 2017. gadā, 2016. gada 17. oktobrī *Lattelecom* tika reģistrēta Regulatora Elektroenerģijas tirgotāju reģistrā.

Mazo un vidējo uzņēmumu segmentā nākamajos gados tiks turpināts darbs pie efektivitātes celšanas un klientu apkalpošanas uzlabošanas.

Korporatīvo klientu segmentā prioritāte būs palielināt *Lattelecom* sniegto IT un būvniecības pakalpojumu īpatsvaru kopējā pakalpojumu grozā. Attiecībā uz datu centriem mērķis ir paplašināt eksporta tirgus noietu ārvalstīs, kā arī izmantot Latvijas tirgus iespējas.

7. RISKU VADĪBA

Lattelecom darbojas strauji mainīgā biznesa vidē, kur, līdzīgi iepriekšējiem gadiem, nozīmīga arī 2016. gadā bija uzņēmuma spēja ātri pielāgoties tirgus vajadzībām. Resursu pietiekamība, tehnoloģiju attīstība, konkurences palielināšanās, nozares konsolidācija, politiskā situācija eksporta tirgos, pārmaiņas klientu vajadzībās un paradumos, pakalpojumu atkarība no IT sistēmu nepārtrauktas darbības, kā arī daļēja īstermiņa atkarība no lielākajiem piegādātājiem bija būtiskākie identificētie riski. Izvērtējot šos riskus un izvēloties atbilstošāko risku stratēģiju, *Lattelecom* grupa sasniegusi izvirzītos mērķus.

VADĪBAS ZIŅOJUMS (turpinājums)

Sistemātiska risku vadība *Lattelecom* grupā nodrošina, ka biznesa riski tiek savlaicīgi identificēti un, izvērtējot to iespējamo ietekmi, tiek izvēlēta optimālā risku vadības stratēģija. Riski regulāri tiek izvērtēti kā *Lattelecom* struktūrvienībās un meitassabiedrībās, tā arī nozīmīgākajos biznesa procesos un projektos. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2016. gadā tika atjaunota galveno biznesa funkciju visaptveroša risku analīze, kā arī turpināta biznesa nepārtrauktības plānošanas uzlabošana kritiskajos biznesa procesos.

Izvērtējot ekonomisko izdevīgumu, daļu risku *Lattelecom* ir nodevušas trešajām personām, apdrošinot riska objektu. Apdrošināšanas segums ir nodrošināts tādās jomās kā kustamais un nekustamais īpašums, uzņēmējdarbības pārtraukums, speciālā civiltiesiskā atbildība un civiltiesiskā atbildība un darbinieku apdrošināšana.

Līdzīgi kā 2016. gadā, arī turpmāk *Lattelecom* grupas darbību ietekmēs tādi stratēģiskie riski kā valsts politiskie un ekonomiskie faktori Latvijā un eksporta tirgos, konkurentu aktivitātes un iespējamās apvienošanās, cīņa par tirgus daļu, pārmaiņas sakaru un informācijas tehnoloģiju tirgū un to ietekme uz pakalpojumu konkurētspēju.

8. BŪTISKĀKĀS IZMAIŅAS NOZARES REGULĒŠANĀ

Elektronisko sakaru pakalpojumu regulēšana

2016. gada 19. maijā Saeima pieņēma grozījumus Elektronisko sakaru likumā, saskaņā ar kuriem no universālā pakalpojuma groza izslēdza piekļuvi visaptverošam telefona uzziņu dienestam un visaptverošam abonentu sarakstam un noteica, ka Regulators neiekļauj universālā pakalpojuma saistībās piekļuves pakalpojumus publiskam elektronisko sakaru tīklam balss telefonijas izsaukumu veikšanai un faksa ziņojumu un datu ziņojumu nosūtīšanai ar datu pārraides ātrumu, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu piekļuvi internetam, ja tos nodrošina tirgus.

Pamatojoties uz minēto tiesību normu, Regulators 2016. gada 15. decembrī pieņēma lēmumu, saskaņā ar kuru sākot no 01.01.2017. atcēla *Lattelecom* universālā pakalpojuma saistības nodrošināt pieslēgumu fiksētam telefonu tīklam, nodrošināt uzziņu dienestu 1188 un abonentu sarakstu, nodrošināt izvēles sociālo tarifu plānu, un ir saglabātas vienīgi saistības par atlaižu piemērošanu invalīdiem, tajā skaitā atlaide platjoslas abonēšanai - 12.21 euro/mēnesī.

Regulators ar 2016. gada 15. septembra lēmumu Nr.128 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” aprēķināto 2015. gada universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu apstiprināšanu”, izvērtējot sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” netaisnīgo apgrūtinājumu un zaudējumus, ko ir radījusi universālā pakalpojuma saistību izpilde 2015. gadā, apstiprināja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” 2015. gada universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas 267 612 euro apmērā.

Tiesiskās vides uzlabošana audiovizuālo pakalpojumu sniegšanas tirgū

2016. gada sākumā darbību uzsāka biedrība “Nē pirātismam Latvijā”, kas tika pārdēvēta par biedrību “Par legālu saturu”. Lai vērstos pret audiovizuālā satura prettiesisku izmantošanu un sekmētu tiesisku televīzijas programmu un cita satura izplatīšanu, biedrība apvieno lielākos audiovizuālā satura pakalpojumu sniedzējus Latvijā, tostarp, tās biedrs ir *Lattelecom*. Biedrības būtiskākie sadarbības virzieni 2016. gadā ir bijuši sadarbības veicināšana starp valsts pārvaldes, tiesībsargājošajām iestādēm, kā arī iniciatīvas tiesību aktu pilnveidošanā attiecīgajā sfērā.

2016. gada novembrī Saeimā tika pieņemti Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma grozījumi, lai stiprinātu Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes kompetenci vērsties pret nelegālu audiovizuālo programmu retranslāciju. Grozījumi, kas stāsies spēkā 2017. gada 1. janvārī, ļaus padomei pieņemt lēmumu, ar kuru uzliek tiesisko pienākumu 15 dienu laikā pārtraukt audiovizuālo programmu retranslāciju bez atļaujas vai saņemt attiecīgu retranslācijas atļauju, un minētā neizpildes gadījumā – veikt citos normatīvajos aktos paredzētās ierobežojošās darbības.

VADĪBAS ZIŅOJUMS (turpinājums)

9. DAĻU KAPITĀLS

2016. gada beigās *Lattelecom* pamatkapitāls bija 207 851 691 EUR, kuru veidoja 207 851 691 pamatkapitāla daļa ar katras daļas vērtību 1 EUR. Latvijas Republikai pieder 106 001 104 pamatkapitāla daļas ar kopējo nominālvērtību 106 001 104 EUR, sastādot 51% no pamatkapitāla. AS *TILTS Communications* pieder 101 850 587 daļas ar kopējo nominālvērtību 101 850 587 EUR, kas veido 49% no pamatkapitāla. AS *TILTS Communications* pastarpināti pieder sabiedrībai *TeliaSonera AB*.

10. DAĻAS CITĀS SABIEDRĪBĀS UN FILIĀLES ĀRVALSTĪS

SIA *Lattelecom* pieder 23% no mobilo telekomunikāciju pakalpojumu operatora SIA *Latvijas Mobilais Telefons* pamatkapitāla.

Lattelecom koncernam pieder 50% no pamatkapitāla AS *Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds*. Tas ir vienīgais Latvijas Republikā reģistrētais slēgtais privātais pensiju fonds, kura akcionāri ir darba devēji.

SIA *Lattelecom* pieder 100% no pamatkapitāla SIA *Lattelecom Technology*, SIA *Lattelecom BPO* un SIA *Citrus Solutions*, un netieši – SIA *Baltijas Datoru Akadēmija* un SIA *Media 360*.

Pārskata gadā Koncernam ir reģistrētas filiāles Lietuvā, Igaunijā un Vācijā.

11. FINANŠU REZULTĀTI

Informācija par *Lattelecom* darbības finanšu rezultātiem 2016. gadā sniegta finanšu apskatā no 12. līdz 14.lappusei, kas ir šī ziņojuma sastāvdaļa.

12. PRIEKŠLIKUMS PAR PEĻNAS SADALI

Lattelecom Valde, saskaņā ar *Lattelecom* grupas dividenžu politiku un normatīvajiem aktiem atbilstošajā kārtībā, ierosina izmaksāt dividendēs dalībniekiem 100% no sadalāmās SIA *Lattelecom* peļņas 31 666 194 EUR.

13. IZMAIŅAS SABIEDRĪBAS PĀRVALDĒ UN STATŪTOS

2016. gadā netika veiktas izmaiņas *Lattelecom* pārvaldē un statūtos.

2016. gadā *Lattelecom* Padomes locekļu amata pienākumus pildīja Gatis Kokins (Padomes priekšsēdētājs), Jānis Grēviņš, Jānis Brazovskis, Džastins Veslijs Bankrofts (*Justin Wesley Bancroft*), Dans Olovs Strombergs (*Dan Olov Strömberg*), Hannu-Matti Makinens (*Hannu-Matti Mäkinen*), Svens Johans Bertils Andersons (Sven Johan Bertil Andersson). Papildus informācija par *Lattelecom* padomes locekļiem ietverta 9. lappusē.

2016. gadā *Lattelecom* valdes locekļu amata pienākumus pildīja Juris Gulbis (Valdes priekšsēdētājs), Gints Bukovskis, Ingrīda Rone, Kerli Gabriloviča, Uldis Tatarčuks un Gusts Muzikants. Papildus informācija par *Lattelecom* valdes locekļiem ietverta 10.-11. lappusē.

14. UZRĀDĀMĀ IEINTERESĒTĪBA

Lattelecom valdes locekļiem un viņu ģimenes locekļiem vai viņu pārvaldīšanā esošajām sabiedrībām nepieder daļas *Lattelecom* vai tās meitassabiedrībās. Valdes locekļiem nav ieinteresētības ar *Lattelecom* darbību saistītajos līgumos vai vienošanās.

VADĪBAS ZIŅOJUMS (turpinājums)

15. VALDES ATBILDĪBA PAR GADA PĀRSKATU

Valde ir atbildīga par *Lattelecom* konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanu. Konsolidētiem finanšu pārskatiem patiesi jāatspoguļo koncerna finanšu stāvoklis pārskata gada beigās, darbības rezultāti un naudas plūsma par pārskata gadu.

Valde apstiprina, ka 2016. gada konsolidētā finanšu pārskata no 17. līdz 49. lappusei sagatavošanā tika konsekventi izmantotas atbilstošas grāmatvedības uzskaites metodes, kā arī tika izdarīti piesardzīgi vērtējumi un prognozes. Valde apstiprina, ka tika ievēroti Latvijas likumi, Starptautiskie finanšu pārskatu standarti, kas apstiprināti lietošanai ES, un finanšu pārskati tika sagatavoti saskaņā ar darbības turpināšanas koncepciju.

Valde ir atbildīga par atbilstošu grāmatvedības uzskaiti un pasākumu veikšanu, lai saglabātu Koncerna līdzekļus, atklātu un novērstu krāpšanu un citas neatbilstības.

REVIDENTI

No 17. līdz 49. lappusei ietvertā konsolidēto finanšu pārskatu revīziju veica revidentu komercsabiedrība *Deloitte Audits Latvia* SIA atbilstoši Latvijas Republikas likumiem un Starptautiskajiem revīzijas standartiem.

SIA *Lattelecom* valdes vārdā,

Valdes priekšsēdētājs _____ /Juris Gulbis/

Rīgā, 2017. gada 1.februārī

PADOME

Gatis Kokins ir *Lattelecom* padomes priekšsēdētājs kopš 2009. gada. 2004. gadā ieguvis maģistra grādu biznesa vadībā (MBA) Stokholmas Ekonomikas Augstskolā Rīgā (*Stockholm School of Economics in Riga*), 1993. gadā – maģistra grādu fizikā Latvijas Universitātē, tāpat studējis makroekonomiku Londonas Universitātē (*University of London*) un veicis pētījumus Bonnas Universitātes sinhrotronā (*Bonn University Synchrotron facility*) Vācijā. 2014. gadā Gatis Kokins ir apguvis INSEAD augstākās vadības izglītības programmu *Leading from the Chair* un 2016. gadā - *Harvard Business School* programmu *Making Corporate Boards More Effective*. Strādājis Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē par pētnieku, vēlāk ieņēmis viceprezidenta un valdes locekļa amatu Vācijas-Latvijas bankā (vēlāk *Hansabanka*, tagad *Swedbank*). Ieņēmis arī viceprezidenta amatu *Parex bankā* (tagad *Banka Citadele*), vadījis Lietuvas *Parex bankas* (tagad *Citadele Bankas*) padomi.

Jānis Grēviņš ir *Lattelecom* padomes loceklis kopš 2004. gada 10. decembra, no 2002. gada jūlija ieņēmis *Lattelecom* Direktoru padomes locekļa amatu. Kopš 2003. gada aprīļa J.Grēviņš ir Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolas direktors, kā arī lasa lekcijas un pēta mūsdienu informācijas tehnoloģiju attīstību un to izmantošanu uzņēmumu un organizāciju vadīšanā. No 1998. gada līdz 2003. gadam J.Grēviņš izstrādāja doktora disertāciju un strādāja par projektu koordinātoru ASV Ņujorkas štata universitātes Bufalo (*The State University of New York at Buffalo*) Vadības fakultātē.

Jānis Brazovskis ir *Lattelecom* padomes loceklis kopš 2013. gada 25. janvāra. J.Brazovskis no 2000. gada līdz 2012. gada oktobrim ieņēmis Latvijas Republikas Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisijas priekšsēdētāja vietnieka amatu. No 1996. gada līdz 2000. gadam bijis Latvijas Bankas Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldes vadītāja vietnieks juridiskajos un licencēšanas jautājumos. 1993.gadā J.Brazovskis absolvējis Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti.

Justin Wesley Bancroft ir *Lattelecom* padomes loceklis kopš 2013. gada 25. janvāra. Viņam ir sertificēta valsts budžeta iestāžu grāmatveža un sertificēta iekšējā auditora kvalifikācija. Viņš ir starptautiskās „lielā četrinieka” profesionālo pakalpojumu firmas *Deloitte* bijušais partneris. Kopš 2012. gada viņš darbojas kā neatkarīgs finanšu un korporatīvās pārvaldības konsultants, ir vieslektors (papildu mācību spēks) *Stokholmas Ekonomikas augstskolā Rīgā* un *Rīgas Biznesa skolā*. J.Bancroft ir arī Ventspils Augstskolas starptautiskās konsultatīvās padomes loceklis.

Dan Olov Strömberg ir *Lattelecom* padomes loceklis kopš 2013. gada 6. marta. 2015. gadā D.Strömberg ieņēma UAB *Omnitel* galvenā izpilddirektora amatu. Kopš 2016. gada 1. janvāra D.Strömberg ir AB *Telia Company* grupas uzņēmuma AS *Telia Eesti* galvenais izpilddirektors. D.Strömberg *Telia Company* grupā strādā kopš 1990. gada.

Hannu-Matti Mäkinen ir *Lattelecom* padomes loceklis kopš 2014. gada 14. maija. H.Mäkinen ieņem *Telia Company* AB Eiropas reģiona Galvenā jurista amatu. Kopš 2011. gada ieņēmis dažādus juridiskos amatus *Telia Company* grupas uzņēmumos. Hannu-Matti Mäkinen ieņem valdes locekļa amatus *TEO LT AB*, *Telia Norge AS*, *Telia Eesti AS*, *TeliaSonera Finland Oy* un *Telia Danmark AS*.

Sven Johan Bertil Andersson ir SIA *Lattelecom* padomes loceklis kopš 2015. gada 20. maija. J.Andersson ieņem *TeliaSonera* AB Eiropas reģiona Biznesa attīstības viceprezidenta amatu. Pirms esošā amata viņš pildījis *TeliaSonera* AB Mobilu pakalpojumu Stratēģijas vadītāja amata pienākumus. J.Andersson strādā *TeliaSonera* grupā kopš 1995. gada. Kopš 1998. gada viņš ieņēmis dažādus vadošos amatus, kas nodrošinājuši viņam plašu profesionālo pieredzi no mārketinga līdz biznesa darbības nodrošināšanai. J.Andersson ir *Tilts Communications AS* valdes loceklis.

VALDE

Juris Gulbis ir *Lattelecom* valdes priekšsēdētājs un galvenais izpilddirektors kopš 2008. gada 8. maija. No 2007. gada 1. janvāra līdz ievēlēšanai galvenā izpilddirektora amatā viņš ieņēma Sabiedrības galvenā finanšu direktora, kā arī valdes priekšsēdētāja vietnieka amatu. J.Gulbis pirms darba *Lattelecom* bija izpilddirektors uzņēmumu grupā *S.P.I. Group SA* ar biroju Ženēvā, kas specializējās alkoholisko dzērienu ražošanā un izplatīšanā. Pirms tam viņš ieņēmis izpilddirektora amatu *S.P.I. Spirits Limited* Kiprā, kā arī bijis valdes priekšsēdētājs Baltijas lielākajā alkohola iepildīšanas un izplatīšanas uzņēmumā *Latvijas Balzams*. No 1994. gada līdz 1997. gadam strādājis *Coopers&Lybrand* par audita menedžeri Rīgā un Londonā.

J.Gulbis apguvis apmācību programmas augstākā līmeņa vadītājiem INSEAD (*Institut Européen d'Administration des Affaires*) biznesa skolā Francijā un Singapūrā, un Londonas biznesa skolā (*London Business School*), kā arī papildinājis zināšanas dažādos profesionālajosursos, tajā skaitā apguvis starptautiskos grāmatvedības standartus, banku un kapitāla tirgu specifiku, personāla vadību un izveidi. J.Gulbis ieguvis inženiera kvalifikāciju ražošanas vadībā, kā arī ceļu un tiltu būvniecībā Rīgas Tehniskajā universitātē.

J.Gulbis ir Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) padomes loceklis, Latvijas Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas asociācijas (LIKTA) valdes loceklis, kā arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) goda padomnieku konventa un Rīgas Tehniskās universitātes padomnieku konventa priekšsēdētāja vietnieks. 2014. gadā saņēmis Zviedrijas karaļa Kārļa XVI Gustava apbalvojumu – Polārzaigznes ordeni. Jurim Gulbim piešķirts „RTU Goda absolventa 2013” tituls.

Gints Bukovskis ir *Lattelecom* valdes priekšsēdētāja vietnieks no 2009. gada 5. jūnija, valdes loceklis kopš 2008. gada 21. jūlija. Viņš ir arī Sabiedrības galvenais finanšu direktors. Iepriekš bijis finanšu konsultāciju uzņēmuma *KPMG Baltics* Darījumu konsultāciju pakalpojumu asociētais direktors. Bijis valdes loceklis un finanšu direktors vairākos lielos, biržā *NASDAQ OMX Riga* kotētos uzņēmumos. Savu karjeru finanšu sektorā viņš sāka kā revīzijas vadītājs sabiedrībā *PricewaterhouseCoopers*. 2014. gadā ieguvis grādu EMBA (*Executive Master of Business Administration*) programmā Stokholmas Ekonomikas augstskola Rīgā. Ieguvis grāmatvedības un saimnieciskās darbības analīzes bakalaura diplomu Latvijas Universitātē. G.Bukovskis ir arī lielākās starptautiskās grāmatvežu asociācijas ACCA (*Association of Chartered Certified Accountants*) biedrs.

Uldis Tatarčuks ir *Lattelecom* valdes loceklis no 2011. gada 12. marta. Viņš ir arī Sabiedrības galvenais tehnoloģiju direktors. Pirms darba *Lattelecom* U.Tatarčuks no 2009.gada marta bija SIA *Citrus Solutions* valdes priekšsēdētājs, līdz tam - SIA *Citrus Solutions* valdes loceklis un komercdirektors. Iepriekš strādājis *Bite Latvija* par reģionālo biznesa vadītāju, AS *Falck Apsargs* ieņēmis valdes priekšsēdētāja amatu, kā arī pildījis citu vadošo amatu pienākumus AS *Falck Apsargs*. U.Tatarčuks ir ieguvis MBA (Master of Business Administration) grādu ieguvis Rīgas Biznesa skolā un studējis Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē. Viņš ieguvis arī bakalaura grādu sporta pedagoģijā Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā. Kopš 2014. gada maija U.Tatarčuks ir Eiropas telekomunikāciju kopienas ETIS (*Electronic Telecommunications Information Services*) padomes loceklis.

Kerli Gabriloviča ir *Lattelecom* valdes locekle no 2009. gada 11. septembra. Viņa ieņem arī attīstības un mārketinga direktores amatu. No 2009.gada septembra līdz 2015.gada septembrim K.Gabriloviča bija SIA *Lattelecom* komercdirektore. Iepriekš K.Gabriloviča bijusi *Lattelecom* mārketinga un zīmola vadītāja, klientu apkalpošanas un mazumtirdzniecības direktore. Līdz tam strādājusi par mārketinga vadītāju AS *Rīgas Miesnieks*, kā arī SIA *Ernst&Young Baltic* par vadības konsultanti un *Hoiubank Investments* par reģionālo direktori. 2013.gada vasarā K.Gabriloviča ieguvis divus grādus programmā *Global executive MBA - London Business School* un *Columbia Business School*. Maģistra grādu uzņēmuma vadībā un ekonomikā ar specializāciju pakalpojumu vadībā un CRM viņa ieguvisi Karlstades universitātē Zviedrijā. K.Gabriloviča mācījusies uzņēmuma vadību un ekonomiku Rīgas Ekonomikas augstskolā.

Ingrīda Rone ir *Lattelecom* valdes locekle no 2004. gada 10. decembra. Viņa ieņem arī Personāla vadības direktores amatu. Iepriekš viņa ieņēma Personāla vadītājas amatu AS Laima, AS Staburadze un SIA *Pepsi Cola General Bottlers Latvia*. I.Rone ir Personāla vadības asociācijas un nodibinājuma iespējamā Misija valdes locekle. Viņa ir ieguvisi maģistra grādu biznesa vadībā Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa vadības augstskolā un bakalaura grādu psiholoģijas zinātnēs.

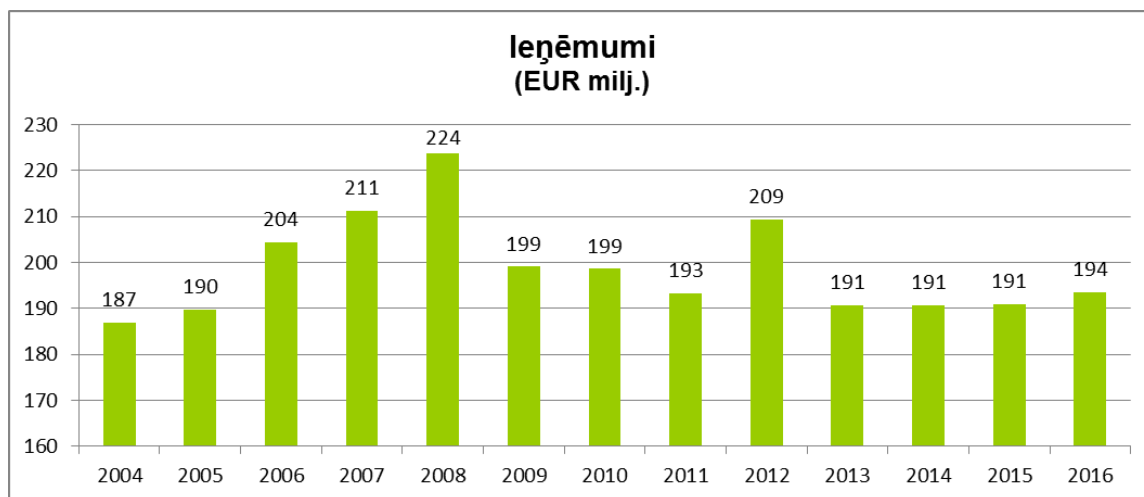
VALDE (turpinājums)

Gusts Muzikants ir *Lattelecom* valdes loceklis no 2015. gada 26. oktobra. Viņš ieņem arī komercdirektora amatu. Darbu *Lattelecom* G. Muzikants uzsāka 2011. gada nogalē kā Biznesa klientu daļas direktors, savukārt 2015. gada pavasarī ieņemot Privāto klientu daļa direktora amatu. Iepriekš G. Muzikants ieņēma Pārdošanas departamenta vadītāja amatu Pepsi Cola General Bottlers Latvia, kā arī uzņēmumā SCA Hygiene Products. No 2001. līdz 2011. gadam G. Muzikants darbojās kompānijā Kimberly – Clark, esot Baltijas un Dienvidu un Centrālās Eiropas reģionālais vadītājs. G. Muzikants ieguvis zināšanas Londonas Telecoms Academy 2013. gadā un attālināti studējis Global Marketing University. Bakalaura grādu viņš ieguvis, absolvējot Latvijas Universitātes Biznesa vadības fakultāti.

FINANŠU APSKATS

Ieņēmumi

Lattelecom koncerna ieņēmumi 2016. gadā bija EUR 193,5 miljoni, kas, ja salīdzina ar iepriekšējo gadu, ir par EUR 2,6 miljoniem vairāk (skatīt Finanšu pārskata 1. piezīmi). 2016. gadā joprojām būtiski krītas ieņēmumi no balss pakalpojumiem, turpretī pieaugums vērojams televīzijas un vairumtirdzniecības ieņēmumiem. Neliels kritums ir interneta pakalpojumu ieņēmumiem. Pateicoties gan pakalpojumu spektra attīstībai, gan liela apjoma projektu īstenošanai, pieauguši ieņēmumi no tehnikas tirdzniecības, datu centru risinājumiem, telekomunikāciju tīkla un ēku inženiersistēmu izbūves un uzturēšanas, kā arī no reklāmas izvietojšanas un telemetrijas.

Darbības rezultāti

2016. gadā *Lattelecom* koncerna normalizētā EBITDA¹ peļņas rādītājs bija EUR 69,1 miljoni (2015. gadā – EUR 71,7 miljoni), EBITDA peļņas norma 35%. Personāla izmaksas, salīdzinot ar 2015. gadu, samazinājušās par EUR 183 tūkstošiem, kas skaidrojams ar izmaiņām biznesa līnijās – samazinās darbinieku skaits tradicionālā biznesa nodrošināšanai, savukārt pieaug izmaksas saistībā ar personālu jaunu biznesa līniju attīstībai. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas EUR 3,9 miljoni virs 2015.gada līmeņa (skatīt 4. piezīmi), atbilstoši datortehnikas pārdošanas darījumu un būvniecības projektu apgrozījumam. *Lattelecom* koncerna peļņa no saimnieciskās darbības² 2016. gadā bija EUR 32,191 miljoni (2015. gadā peļņa bija EUR 32,150 miljoni).

Finanšu ieņēmumi un izmaksas

2016. gadā koncerna neto finanšu ieņēmumi bija EUR 116 tūkstošu apmērā (2015. gadā – neto ieņēmumi EUR 825 tūkstošu apmērā). Ieņēmumu samazinājums skaidrojams galvenokārt ar valūtas kursa svārstībām.

Asociētās sabiedrības finanšu rezultāti

2016. gadā *Lattelecom* asociētās sabiedrības SIA *Latvijas Mobilais Telefons (LMT)* darbībā vērojama nebūtiska izaugsme. Pārskata gadā *Lattelecom* ieņēmumi no 23% ieguldījuma *LMT* kapitālā, salīdzinājumā ar 2015. gadu, pieauga par 1% un bija EUR 5,15 miljoni (2015. gadā – EUR 5,11 miljoni).

¹ Normalizētā EBITDA (peļņa no saimnieciskās darbības pirms procentiem, nodokļiem, nolietojuma, amortizācijas, zaudējumiem no pamatlīdzekļu izslēgšanas, atļaušanas pabalstiem un ieņēmumiem no līdzdalības asociētajās sabiedrībās) šeit ir minēta kā telekomunikāciju nozarē un investoru vidē plaši lietots rādītājs, lai gan tas nav vispārpieņemts grāmatvedības termins un to nevajadzētu skaidrot kā alternatīvu darbības peļņai un naudas plūsmai.

² Peļņa no saimnieciskās darbības - peļņa pirms procentiem, nodokļiem un ieņēmumiem no līdzdalības asociētajās sabiedrībās

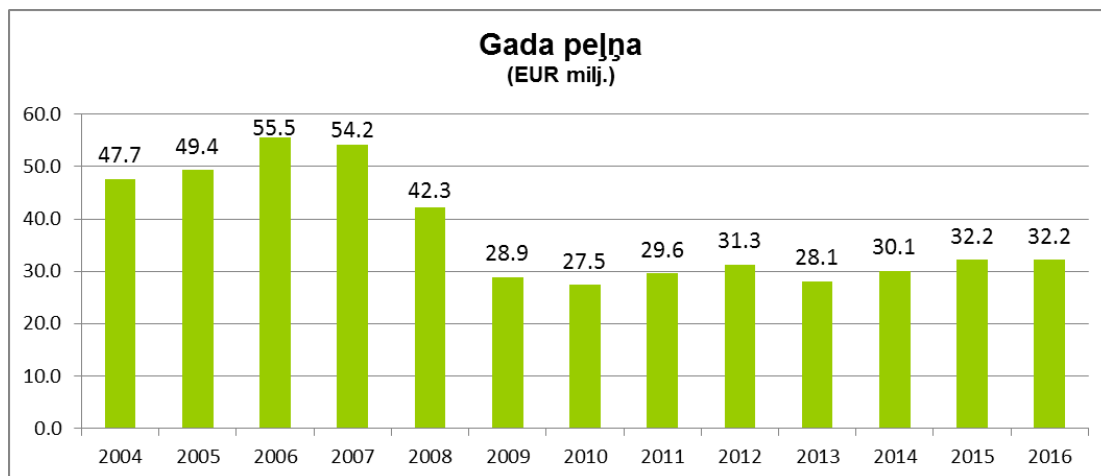
FINANŠU APSKATS (turpinājums)

Nodokļi

Lattelecom koncerns ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā. 2016. gadā dažādos nodokļos naudas izteiksmē tika samaksāti EUR 45 miljoni (2015. gadā – EUR 48,9 miljoni), tajā skaitā EUR 11 miljoni, kas ieturēti no darbiniekiem aprēķinātām summām (2015. gadā – EUR 11,9 miljoni).

Gada peļņa

2016. gadā *Lattelecom* koncerna peļņa bija EUR 32,2 miljoni, kas ir tikpat cik iepriekšējā gadā (2015. gadā – EUR 32,2 miljoni). Kapitāla atdeve (rādītājs ROCE³ – Return On Capital Employed) 2016. gadā bija 14,2% (2015. gadā bija 14,3%).

Meitas sabiedrības

2016. gada *Lattelecom* meitassabiedrību darbības rezultāti:

Meitassabiedrības	Ieņēmumi milj. EUR	Peļņa / (zaud.) milj. EUR
SIA Citrus Solutions	28.2	0.1
SIA Lattelecom Technology	18.3	2.4
SIA Lattelecom BPO	4.9	0.9
SIA Baltijas Datoru Akadēmija*	1.9	0.2
SIA Media 360*	2.3	-0.5

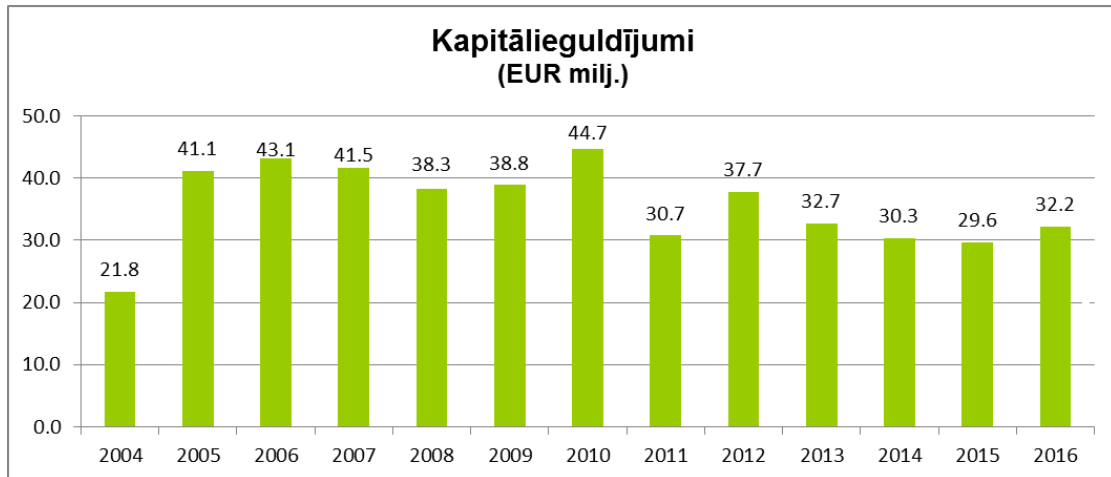
* *SIA Baltijas Datoru Akadēmija* un *SIA Media 360* ir 100% *SIA Lattelecom Technology* meitassabiedrības.

³ Kapitāla atdeve ROCE (Return on capital employed) izteikta procentos attiecinot peļņu pirms nodokļiem pret pārskatā gadā vidēji izmantoto kapitālu (aktīvi mīnus īstermiņa kreditori un mīnus ilgtermiņa kreditori, kas nav aizņēmumi)

FINANŠU APSKATS (turpinājums)

Kapitālieguldījumi

Kapitālieguldījumu apjoms 2016. gadā bija EUR 32,2 miljoni (2015. gadā – EUR 29,6 miljoni), tostarp lielākie ieguldījumi veikti optiskā un VDSL tīkla izbūvē, kā arī jauno pakalpojumu *Shortcut* un *Telemetry* attīstībā.

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

SIA Lattelecom dalībniekiem:

Ziņojums par konsolidētā finanšu pārskata revīziju

Mūsu atzinums par konsolidēto finanšu pārskatu

Esam veikuši SIA Lattelecom ("Sabiedrība") un tās meitas sabiedrību ("Koncerns") pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā ietvertā konsolidētā finanšu pārskata no 17. līdz 49. lapai revīziju. Pievienotais konsolidētais finanšu pārskats ietver:

- konsolidēto pārskatu par finanšu stāvokli 2016. gada 31. decembrī,
- konsolidēto visaptverošo ienākumu pārskatu par 2016. gadu,
- konsolidēto pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par 2016. gadu,
- konsolidēto naudas plūsmas pārskatu par 2016. gadu, kā arī

finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsaviikumu.

Mūsaprāt, iepriekš minētais konsolidētais finanšu pārskats sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Koncerna konsolidēto finanšu stāvokli 2016. gada 31. decembrī un par tā konsolidētajiem darbības finanšu rezultātiem un konsolidēto naudas plūsmu 2016. gadā saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS).

Atzinuma pamatojums

Revīzija tika veikta saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par konsolidētā finanšu pārskata revīziju.

Mēs esam neatkarīgi no Koncerna saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un LR Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto konsolidētā finanšu pārskata revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši SGĒSP kodeksā un Revīzijas pakalpojumu likumā noteiktos pārējos ētikas principus.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Ziņošana par citu informāciju, ieskaitot Vadības ziņojumu

Par citu informāciju atbild vadība. Cita informācija ietver Vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā no 3. līdz 8. lapai, un informāciju, kas sniegta no 9. līdz 14. lapai.

Mūsu atzinums par konsolidēto finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, tai skaitā, uz Vadības ziņojumu.

Saistībā ar konsolidētā finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no konsolidētā finanšu pārskata informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, pamatojoties uz veikto darbu, un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Koncernu un tā darbības vidi mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir ziņot par šo apstākli. Mūsu uzmanības lokā nav nākuši apstākļi, par kuriem būtu jāziņo.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- Vadības ziņojumā par finanšu gadu, par kuru ir sagatavots konsolidētais finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst konsolidētajam finanšu pārskatam, un
- Mūsu uzmanības lokā nav nākuši citi apstākļi saistībā ar citu informāciju, par kuriem būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, atbildība par konsolidēto finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par tāda konsolidētā finanšu pārskata sagatavošanu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS, kā arī par tādas iekšējās kontroles sistēmas uzturēšanu, kāda saskaņā ar vadības viedokli ir nepieciešama, lai būtu iespējams sagatavot konsolidēto finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Koncerna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Koncerna spēju turpināt darbību, un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Koncernu vai pārtraukt tā darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Koncerna slēgšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, ir atbildīgas par Koncerna finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Deloitte nozīmē vienu vai vairākus no sekojošiem: Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Lielbritānijas sabiedrību ar ierobežotu atbildību („DTTL”), tās grupas sabiedrības un ar tām saistītās sabiedrības, DTTL un katra no tās grupas sabiedrībām ir juridiski nošķirta un neatkarīga vienība. DTTL nozīmē arī „Deloitte Global”, kurš nesniedz pakalpojumus klientiem. Lai saņemtu detalizētu informāciju par DTTL un tās grupas sabiedrībām, lūdzam apmeklēt www.deloitte.com/iv/about.

Latvijā pakalpojumus sniedz „Deloitte Audits Latvia” SIA, „Deloitte Latvia” SIA un ZAB „Deloitte Legal” (kopīgi saukti „Deloitte Latvia”), kas ir Deloitte Central Europe Holdings Limited meitas sabiedrības. Deloitte Latvia ir viena no vadošajām profesionālo pakalpojumu organizācijām Latvijā, kas sniedz audita, nodokļu, juridisko, finanšu konsultāciju un uzņēmuma riska konsultāciju pakalpojumus ar vairāk kā 130 vietējām un ārvalstu ekspertu palīdzību.

Šis paziņojums satur tikai vispārīgu informāciju, un nevienam no Deloitte Touche Tohmatsu Limited, tās grupas sabiedrībām, vai to saistītajiem uzņēmumiem (kollektīvi, „Deloitte Tikis”), izmantojot šo paziņojumu, nesniedz profesionālas konsultācijas vai pakalpojumus. Nevienam Deloitte Tikis uzņēmumam nav atbildīgs par jebkādiem zaudējumiem, kas nodarīti jebkurai personai, kas atsaucas vai pāraug uz šo publikāciju.

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS (TURPINĀJUMS)

Revidenta atbildība par konsolidētā finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka konsolidētais finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka, revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šo konsolidēto finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka konsolidētajā finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas neatbilstības krāpšanas rezultātā, ir augstāks nekā kļūdu izraisītu neatbilstību risks, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Koncerna iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Koncerna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz konsolidētajā finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Koncerns savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārēju konsolidētā finanšu pārskata struktūru un saturu, ieskaitot atklāto informāciju un skaidrojumus pielikumā, un to, vai konsolidētais finanšu pārskats patiesi atspoguļo pārskata pamatā esošos darījumus un notikumus.
- iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Koncerna uzņēmumu finanšu informāciju ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidēto finanšu pārskatu. Mēs esam atbildīgi par Koncerna revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs esam pilnībā atbildīgi par mūsu revidentu ziņojumu.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, arī par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Deloitte Audits Latvia SIA
Licences Nr. 43

Roberts Stūģis
Valdes loceklis

Rīga, Latvija
2017. gada 1. februārī

Elīna Sedliņa
Zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 179

KONSOLIDĒTAIS APVIENOTAIS IENĀKUMU PĀRSKATS PAR 2016. GADU

	Piezīme	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Ieņēmumi	1	188 991	187 071
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	1	4 268	3 675
Valsts dotācijas	1	268	174
Kopējie ieņēmumi		193 527	190 920
Maksa citiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	2	(6 444)	(4 119)
Personāla izmaksas	3	(42 453)	(42 636)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	4	(76 957)	(73 032)
Nolietojums, amortizācija un zaudējumi no vērtības samazināšanās	8,9	(35 625)	(38 914)
Peļņa(zaudējumi) no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu atsavināšanas		73	(708)
Kopā darbības izmaksas		(161 406)	(159 409)
Peļņa no saimnieciskās darbības		32 121	31 511
Finanšu ieņēmumi	5	116	825
Ieņēmumi no līdzdalības asociētajās sabiedrībās	10	5 149	5 105
Peļņa pirms nodokļiem		37 386	37 441
Ienākuma nodokļi	6	(5 195)	(5 291)
Gada peļņa		32 191	32 150
Pārējie apvienotie ienākumi pārskata periodā		(23)	1
Apvienotie ienākumi pārskata periodā kopā		32 168	32 151
Pamata un koriģētā peļņa par vienu kapitāla daļu (EUR)	7	0.15	0.15

Piezīmes no 21. līdz 49. lappusei ir konsolidētā finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

SIA Lattelecom Valdes vārdā

Valdes priekšsēdētājs _____ /Juris Gulbis/

Grāmatvedis _____ /Ilvija Gredzena/

Rīgā, 2017. gada 1.februārī

KONSOLIDĒTAIS FINANŠU STĀVOKĻA PĀRSKATS 2016. GADA 31. DECEMBRĪ

	Piezīme	2016. gada 31. decembrī EUR'000	2015. gada 31. decembrī EUR'000	2014. gada 31. decembrī EUR'000
AKTĪVI				
Ilgtermiņa ieguldījumi				
Nemateriālie ieguldījumi	8	7 736	6 788	7 188
Pamatlīdzekļi	9	197 629	202 616	212 393
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	10	31 744	30 451	29 849
Ilgtermiņa debitoru parādi	11	3 285	856	48
Atliktā ienākuma nodokļa aktīvi	6	870	684	635
		241 264	241 395	250 113
Apgrozāmie līdzekļi				
Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi	9	91	650	989
Krājumi	12	5 986	6 316	4 400
Debitoru parādi	13	20 448	21 649	16 300
Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi		3 805	2 684	1 699
Pārmaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis		6	94	222
Nauda un tās ekvivalenti	14	50 120	46 262	49 901
		80 456	77 655	73 511
Aktīvi kopā		321 720	319 050	323 624
PAŠU KAPITĀLS UN SAISTĪBAS				
Kapitāls un rezerves				
Parasto daļu kapitāls		207 852	207 852	207 852
Rezerves		(60)	(37)	(38)
Nesadalītā peļņa		56 218	54 528	52 719
		264 010	262 343	260 533
Ilgtermiņa saistības				
Kreditoru parādi		-	19	17
Atliktā ienākuma nodokļa saistības	6	6 119	6 093	6 665
Nākamo periodu ieņēmumi	15	4 650	4 772	4 778
		10 769	10 884	11 460
Īstermiņa saistības				
Kreditoru parādi	16	33 166	31 223	36 437
Īstermiņa aizņēmumi	17	1	4	5
Nākamo periodu ieņēmumi un klientu avansa maksājumi	18	5 335	7 234	6 223
Uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības		1 623	115	1 126
Uzkrājumi	19	6 816	7 247	7 840
		46 941	45 823	51 631
Pašu kapitāls un saistības kopā		321 720	319 050	323 624

Piezīmes no 21. līdz 49. lappusei ir konsolidētā finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

SIA Lattelecom Valdes vārdā

Valdes priekšsēdētājs _____ /Juris Gulbis/

Grāmatvedis _____ /Ilvija Gredzena/

Rīgā, 2017. gada 1. februārī

KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS PAR 2016. GADU

	Piezīme	Parasto daļu kapitāls EUR'000	Pārējās rezerves EUR'000	Nesadalītā peļņa EUR'000	Kopā EUR'000
Atlikums 2015. gada 1. janvārī		207 852	(38)	52 719	260 533
Pārējie apvienotie ienākumi		-	1	-	1
Izmaksātas dividendes		-	-	(30 341)	(30 341)
2015. gada peļņa		-	-	32 150	32 150
Atlikums 2015. gada 31. decembrī	7	207 852	(37)	54 528	262 343
Atlikums 2016. gada 1. janvārī		207 852	(37)	54 528	262 343
Pārējie apvienotie ienākumi		-	(23)	-	(23)
Izmaksātas dividendes		-	-	(30 501)	(30 501)
2016. gada peļņa		-	-	32 191	32 191
Atlikums 2016. gada 31. decembrī	7	207 852	(60)	56 218	264 010

Piezīmes no 21. līdz 49. lappusei ir konsolidētā finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

SIA Lattelecom Valdes vārdā

Valdes priekšsēdētājs _____ /Juris Gulbis/

Grāmatvedis _____ /Ilvija Gredzena/

Rīgā, 2017.gada 1.februārī

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2016. GADU

	Piezīme	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības			
Pelņa pirms nodokļiem		37 386	37 441
Korekcijas par:			
nolietojumu, amortizāciju un zaudējumiem no vērtības samazināšanās	8,9	35 625	38 914
ieņēmumiem/zaudējumiem no aktīvu atsavināšanas procentu ienākumiem	5	(73)	708
ieņēmumiem no ieguldījumiem asociētajās sabiedrībās	10	(47)	(79)
peļņu no valūtas kursa svārstībām	5	(5 149)	(5 105)
		(66)	(746)
Pelņa no saimnieciskās darbības pirms izmaiņām apgrozāmajā kapitālā		67 676	71 133
Debitoru parādu (pieaugums)		(1 223)	(7 290)
Krājumu (palielinājums) / samazinājums		66	(2 036)
Kreditoru parādu (samazinājums)		(1 620)	(8 142)
No saimnieciskās darbības iegūtie naudas līdzekļi		64 899	53 665
Saņemtās dividendes	10	3 956	4 503
Saņemtie procenti		49	76
Samaksātais uzņēmuma ienākuma nodoklis		(3 758)	(6 986)
Neto naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības		65 146	51 258
Naudas plūsma no darbības ar ieguldījumiem			
Ieguldījums asociētā sabiedrībā		(100)	-
Nemateriālo ieguldījumu iegāde		(4 036)	(2 017)
Pamatlīdzekļu iegāde		(28 117)	(24 496)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un ieguldījumu pārdošanas		1 295	419
Neto naudas izlietojums no darbības ar ieguldījumiem		(30 958)	(26 094)
Naudas plūsma no finansiālās darbības			
Samaksātās dividendes		(30 327)	(28 803)
Saņemti aizņēmumi		-	3
Atmaksāti aizņēmumi		(3)	(3)
Neto naudas izlietojums no finansiālās darbības		(30 330)	(28 803)
Neto naudas un tās ekvivalentu palielinājums		3 858	(3 639)
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā		46 262	49 901
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	14	50 120	46 262

Piezīmes no 21. līdz 49. lappusei ir konsolidētā finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

SIA Lattelecom Valdes vārdā

Valdes priekšsēdētājs _____ /Juris Gulbis/

Grāmatvedis _____ /Ilvija Gredzena/

Rīgā, 2017. gada 1.februārī

PIEZĪMES 2016. GADA KONSOLIDĒTAJIEM FINANŠU PĀRSKATIEM

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Lattelecom Koncerna (Koncerns vai *Lattelecom*) galvenās darbības jomas ir fiksētā tīkla elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšana (balss un datu pārraides, un interneta pakalpojumi), ar informācijas tehnoloģijām saistītie pakalpojumi, kontaktu centra pakalpojumi komercsabiedrībām un privātajiem klientiem, elektronisko sakaru un datu pārraides iekārtu pārdošana un apkalpošana, TV satura un reklāmas izvietojšanas pakalpojumi, kā arī elektronisko sakaru infrastruktūras projektēšana, būvniecība un apkalpošana. Koncerna darbinieku skaits pārskata gada beigās bija 1 797.

Koncerna mātessabiedrība – SIA *Lattelecom* (Mātessabiedrība) ir izveidota 1992. gada 9. janvārī kā valsts uzņēmums. 1994. gada 14. janvārī Latvijas valdība un *TILTS Communications AS*, simtprocentīga meitassabiedrība *TeliaSonera* koncernā, nodibināja sabiedrību ar ierobežotu atbildību *Lattelecom*, kur Latvijas Republikai pieder 51% no *Lattelecom* pamatkapitāla, *Tilts Communications AS* – 49% pamatkapitāla. SIA *Lattelecom* juridiskā adrese šobrīd ir Dzirnau iela 105, Rīga, LV-1011, Latvija.

2016. gada beigās SIA *Lattelecom* pieder trīs meitassabiedrības: SIA *Citrus Solutions*, SIA *Lattelecom BPO*, SIA *Lattelecom Technology*. Turklāt SIA *Lattelecom* pastarpināti pieder SIA *Lattelecom Technology* 100% meitassabiedrības: SIA *Baltijas Datoru Akadēmija*, kuras pamatdarbība ir IT apmācības pakalpojumi un SIA *Media 360*, kuras pamatdarbība ir televīzijas programmu izstrāde un apraide, reklāmas izvietojšana masu informācijas līdzekļos, kinofilmu, video filmu un televīzijas programmu producēšana.

SIA *Citrus Solutions* tika nodibināta kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību 2005. gada 28. jūnijā (juridiskā adrese Ūnijas iela 52, Rīga, LV-1084, Latvija). *Citrus Solutions* galvenais darbības veids ir elektronisko sakaru tīkla ierīkošanas un uzturēšanas pakalpojumi.

SIA *Lattelecom BPO* tika nodibināta kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību 2005. gada 11. jūlijā (juridiskā adrese Dzirnau iela 105, Rīga, LV-1011, Latvija). *Lattelecom BPO* pamatdarbības veids ir klientu kontaktu apstrādes pakalpojumi un biznesa procesu ārpalpojumu sniegšana.

2005. gada novembrī SIA *Lattelecom* kļuva par SIA *Microlink Latvia* (tagad *Lattelecom Technology*) vienīgo kapitāla daļu īpašnieku. SIA *Lattelecom Technology* (juridiskā adrese Pērses iela 8, Rīga, LV-1011, Latvija) ir viens no vadošajiem Latvijas informāciju tehnoloģiju uzņēmumiem, kas nodrošina plaša spektra IT risinājumus un pakalpojumus valsts un privātā sektora korporatīvajiem klientiem.

UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS METODES

(a) Grāmatvedības pamatprincipi

Konsolidētais finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), kas apstiprināti lietošanai Eiropas Savienībā (ES), un standartu skaidrojumiem, kurus izdevusi Starptautiskā finanšu pārskatu Interpretācijas komiteja (SFPIK) un kuri pieņemti lietošanai ES.

Koncerna grāmatvedības politikas ir tās pašas, kas bija pielietotas iepriekšējā gadā, izņemot to, ka Koncerns piemēroja tos jaunus / mainītos SFPS un skaidrojumus, kas bija obligāti piemērojami, sākot ar 2016. gada 1. janvāri:

- Grozījumi 10. SFPS *Konsolidētie finanšu pārskati*, 12. SFPS *Līdzdalības atklāšana citos uzņēmumos* un 28. SGS *Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos – Investīciju uzņēmumi: Atbrīvojuma no konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanas piemērošana* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk). Šie specifiskie 10. SFPS, 12. SFPS un 28. SGS grozījumi piedāvā skaidrojumus attiecībā uz prasībām investīciju uzņēmumu uzskaitē. Grozījumi arī piedāvā atvieglojumus, iestājoties noteiktiem apstākļiem. Grozījumiem nav būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 11. SFPS *Kopīgie pasākumi – Līdzdalības iegādes uzskaitē kopīgās darbībās* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi piedāvā papildus vadlīnijas attiecībā uz līdzdalības iegādi uzņēmējdarbību veidojošajās kopīgās darbībās. Grozījumi precizē šādām iegādēm atbilstošu grāmatvedības uzskaites piemērošanu. Grozījumiem nav būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 1. SGS *Finanšu pārskatu sniegšana – Informācijas atklāšanas iniciatīva* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi 1. SGS ir veidoti ar mērķi vēl vairāk veicināt uzņēmumus piemērot profesionālos vērtējumus par to, kāda informācija ir atklājama finanšu pārskatos. Piemēram, grozījumi skaidri nosaka, ka būtiskuma līmenis attiecas uz visām finanšu pārskatu sastāvdaļām un nebūtiskas informācijas iekļaušana var mazināt atklātās informācijas lietderību. Bez tam, grozījumi paskaidro, ka uzņēmumiem jāpiemēro profesionālais vērtējums, pieņemot lēmumu par to, kurā vietā un kādā veidā informācija tiek atklāta finanšu pārskatos. Grozījumiem nav būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 16. SGS *Pamatlīdzekļi* un 38. SGS *Nemateriālie aktīvi – Nolietojuma un amortizācijas atļauto uzskaites metožu skaidrojums* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paskaidro, ka uz ieņēmumiem balstīto metožu izmantošana, aprēķinot aktīva nolietojumu, nav pieļaujama, jo ieņēmumi, kas radušies, tai skaitā, arī no konkrētā aktīva izmantošanas, lielāko tiesu ietver arī citus faktorus, kas nav tikai saimnieciskie labumi, kas gūti no konkrētā aktīva. Tāpat grozījumi arī paskaidro, ka ir pieņemts uzskatīt, ka ieņēmumi kā mērījums nav pieļaujams, novērtējot konkrētā aktīva saimniecisko labumu patēriņu. Tomēr ļoti retos gadījumos šo pieņēmumu ir iespējams arī atspēkot. Grozījumiem nav ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 16. SGS *Pamatlīdzekļi* un 41. SGS *Lauksaimniecība – Lauksaimniecība: Ražu ienesošie augi* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paredz ražu ienesošo augu, kas tiek izmantoti vienīgi, lai audzētu ražu, turpmāku uzskaiti atbilstoši 16. SGS identiski pamatlīdzekļu uzskaitē. Grozījumiem nav ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 19. SGS *Darbinieku pabalsti – Definēto pabalstu plāni: Darbinieku iemaksas* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2015. gada 1. februārī vai vēlāk). Šie specifiskie grozījumi attiecas uz tām iemaksām definēto pabalstu plānos, kuras veic paši darbinieki vai arī trešās puses. Grozījumu mērķis ir vienkāršot to iemaksu uzskaiti, kuras nav atkarīgas no darbinieku nostrādātā laika perioda uzņēmumā, piemēram, tās darbinieku iemaksas, kuras tiek aprēķinātas, balstoties uz noteiktu procentuālo daļu no darba samaksas. Grozījumiem nav ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 27. SGS *Atsevišķie finanšu pārskati – Pašu kapitāla metode atsevišķajos finanšu pārskatos* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi atjauno pašu kapitāla metodi kā vienu no ieguldījumu meitasuzņēmumos, kopuzņēmumos un asociētajās sabiedrībās

uzskaites iespējām, sagatavojot uzņēmuma atsevišķos finanšu pārskatus. Grozījumiem nav būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

- Grozījumi vairākos standartos *Starptautisko finanšu pārskatu standartu uzlabojumi (cikls 2010-2012)*, kuri veidojušies no ikgadējā SFPS (2. SFPS, 3. SFPS, 8. SFPS, 13. SFPS, 16. SGS, 24. SGS un 38. SGS) uzlabojumu projekta, galvenokārt, ar mērķi izslēgt pretrunas un sniegt skaidrojumus formulējumiem (grozījumi jāpiemēro pārskata periodiem, kas sākas 2015. gada 1. februārī vai vēlāk). Labojumi paskaidro nepieciešamo atzīšanas pieeju grāmatvedībā gadījumos, kur iepriekš bija pieļaujama brīva interpretācija. Būtiskākās izmaiņas ietver jaunas vai atjaunotas prasības attiecībā uz: (i) piešķiršanas nosacījuma definēšanu, (ii) iespējamās atlīdzības uzskaiti uzņēmējdarbības apvienošanās gadījumos, (iii) darbības segmentu apvienošanu un to aktīvu salīdzināšanu ar uzņēmuma kopējiem aktīviem, (iv) īstermiņa debitoru parādu un parādu piegādātājiem uzskaiti, (v) uzkrātā nolietojuma proporcionālo labošanu, izmantojot pārvērtēšanas metodi, (vi) augstākās vadības darbinieku termina skaidrošanu. Grozījumiem nav būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi vairākos standartos *Starptautisko finanšu pārskatu standartu uzlabojumi (cikls 2012-2014)*, kuri veidojušies no ikgadējā SFPS (5. SFPS, 7. SFPS, 19. SGS un 34. SGS) uzlabojumu projekta, galvenokārt, ar mērķi izslēgt pretrunas un sniegt skaidrojumus formulējumiem (grozījumus plānots pielietot pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk). Labojumi paskaidro nepieciešamo atzīšanas pieeju grāmatvedībā gadījumos, kur iepriekš bija pieļaujama brīva interpretācija. Izmaiņas ietver jaunas vai atjaunotas prasības attiecībā uz: (i) atsavināšanas metožu izmaiņām, (ii) apkalpošanas līgumiem, (iii) 7. SFPS grozījumu piemērojamību, saistībā ar saīsinātajiem starpperioda finanšu pārskatiem, (iv) diskonta likmes: vietējā tirgus problēmu, (v) informācijas atklāšanu citviet starpperioda finanšu pārskatos. Grozījumiem nav būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Gatavojot šo konsolidēto finanšu pārskatu, Koncerns nav ieviesis divus jaunus SFPS, kas ir apstiprināti piemērošanai ES, bet vēl nav obligāti piemērojami pārskata gadam, kas beidzas 2016. gada 31. decembrī:

- 9. SFPS *Finanšu instrumenti* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk) aizstāj 39. SGS *Finanšu instrumenti: Atzīšana un novērtēšana*. 9. SFPS ietver nosacījumus finanšu instrumentu atzīšanai un novērtēšanai, vērtības samazināšanās uzskaitē, atzīšanas pārtraukšanai un vispārējai riska ierobežošanas darījumu uzskaitē.

Klasifikācija un novērtēšana – 9. SFPS iepazīstina ar jaunu pieeju finanšu aktīvu klasifikācijā, kas ir balstīta uz naudas plūsmas pazīmēm, kā arī to biznesa modeli kādam finanšu aktīvs tiek turēts. Šī vienotā uz principiem balstītām pieeja aizstāj esošās uz noteikumiem balstītās prasības, kas ietvertas 39. SGS. Šī jaunā pieeja arī definē vienotu vērtības samazināšanās novērtēšanas modeli visiem finanšu instrumentiem.

Vērtības samazināšanās – 9. SFPS iepazīstina ar jaunu sagaidāmo zaudējumu vērtības samazināšanās novērtēšanas modeli, kas pieprasīs laicīgāku sagaidāmo zaudējumu atzīšanu no līguma neizpildes. Jaunais standarts pieprasa uzņēmumiem atzīt zaudējumus no līguma neizpildes brīdī, kad finanšu instrumenti tiek atzīti pirmo reizi, kā arī pieprasa pilna dzīves cikla sagaidāmos zaudējumus atzīt daudz savlaicīgāk.

Riska ierobežošanas uzskaitē – 9. SFPS iepazīstina ar no pašiem pamatiem pārveidotu riska ierobežošanas uzskaites modeli ar uzlabotām informācijas atklāšanas prasībām attiecībā uz risku vadīšanas aktivitātēm. Jaunais modelis ienes apjomīgas izmaiņas riska ierobežošanas uzskaitē, kas tagad pieprasa to salāgot ar risku vadīšanas aktivitātēm.

Pašu saistības – 9. SFPS atceļ svārstības peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kuras bija radušās no izmaiņām kredītriska aplēsēs, tām saistībām, kuras tika izvēlētas novērtēšanai pēc patiesās vērtības modeļa. Šī uzskaites izmaiņa nozīmē to, ka ieņēmumi no paša uzņēmuma kredītriska novērtējuma samazināšanās attiecībā uz šīm saistībām vairs netiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Koncerns neuzskata, ka izdotajam standartam būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

- 15. SFPS *Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk). 15. SFPS precizē kā un kad pārskatu sastādītāji veiks ieņēmumu atzīšanu, tāpat standarts nosaka, ka uzņēmumiem būs jāsniedz plašāka informācija un skaidrojumi finanšu pārskatu lietotājiem. Standarts aizstās 18. SGS *Ieņēmumi*, 11. SGS *Būvlīgumi* un vairākas interpretācijas attiecībā uz ieņēmumiem. Standarta piemērošana ir obligāta visiem, kas sagatavo finanšu pārskatus atbilstoši SFPS, un tas attiecas gandrīz uz visiem līgumiem ar klientiem, izņemot, nomas līgumus, finanšu instrumentus un apdrošināšanas līgumus. Standarta pamatprincips ir ieņēmumu atzīšana atbilstoši klientiem nodoto preču un pakalpojumu vērtībai, kas atbilst saņemamajai atlīdzībai (tas ir, maksājumam), ko uzņēmums sagaida apmaiņā pret šīm precēm un pakalpojumiem. Jaunais standarts nodrošinās uzlabotu ieņēmumu informācijas atklāšanu pārskatos, piedāvās vadlīnijas tiem darījumiem, kas iepriekš netika vispusīgi aprakstīti (piemēram, ieņēmumi no pakalpojumiem un līgumu grozījumi), kā arī uzlabos vadlīnijas attiecībā uz tām vienošanām, kas ietver vairākas līguma izpildes sastāvdaļas. Koncerns neuzskata, ka izdotajam standartam būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Gatavojot šo konsolidēto finanšu pārskatu, Koncerns nav ieviesis vairākus SFPS un SFPS interpretācijas, kas vēl nav apstiprināti piemērošanai ES līdz 2016. gada 31. decembrim:

- 14. SFPS *Regulatora noteiktie atliktie posteņi* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES, jo Eiropas Komisija ir pieņēmusi lēmumu neuzsākt piemērošanas procesu starpposma standartam, bet sagaidīt standartu gala versijā). Šis standarts ļaus uzņēmumiem, kas piemēro SFPS pirmo reizi un kuri pašreiz regulatora noteiktos atliktos posteņus uzskaita atbilstoši iepriekšējiem grāmatvedības uzskaites standartiem, to turpināt darīt arī pēc pilnīgas SFPS piemērošanas. Izdotajam standartam nebūs ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- 16. SFPS *Noma* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES). 16. SFPS nosaka, ka nomnieks atzīst lietošanas tiesību aktīvu un nomas saistības. Lietošanas tiesību aktīvu uzskaitē tiek veikta līdzīgi kā citu nefinanšu aktīvu uzskaitē un tiem tiek rēķināts attiecīgi nolietojums. Nomas saistības sākotnēji tiek novērtētas visa nomas periodu nomas maksājumu tagadnes vērtībā, piemērojot diskonta likmi, kas ir iekļauta nomas darījumā, ja to iespējams identificēt. Ja šo likmi nav iespējams saprātīgi noteikt, tad nomniekam ir jāpiemēro paša aizņēmumu procentu likme. Līdzīgi kā 16. SFPS priekštecis 17. SGS iznomātāji klasificē nomas darījumus operatīvajā nomā un finanšu nomā, ņemot vērā darījuma būtību. Noma ir klasificējam kā finanšu noma, ja tās ietvaros tiek pārnesti būtībā visi riski un labumi līdzīgi kā tas ir aktīva īpašuma tiesību gadījumā. Pārējos gadījumos, noma ir uzskatāma par operatīvo nomu. Finanšu nomas gadījumā iznomātājs atzīst finanšu ieņēmumus nomas perioda laikā, balstoties uz modeli, kas atspoguļo konstantu tīrās investīcijas atdeves likmi. Iznomātājs atzīst operatīvās nomas maksājumus kā ieņēmumus, izmantojot lineāro metodi vai arī, ja vairāk piemērots – kādu sistemātisku aprēķina modeli, kurš atspoguļo, kā labums no aktīva lietošanas samazinās. Koncerns šobrīd izvērtē izdotā standarta potenciālo ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 2. SFPS *Maksājumi ar akcijām – Darījumu klasifikācija un novērtēšana maksājumiem ar akcijām* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES). Grozījumi nosaka prasības grāmatvedības uzskaitē attiecībā uz: (a) garantēšanas un ne-garantēšanas noteikumu ietekmi uz novērtēšanu maksājumiem ar akcijām, par kuriem norēķini tiek veikti naudā; (b) maksājumi ar akcijām, par kuriem norēķini tiek veikti, iekļaujot ieturējuma nodokļa saistības; un (c) izmaiņas nosacījumos un apstākļos maksājumos ar akcijām, kas nosaka klasifikācijas maiņu darījumiem no norēķiniem naudā uz norēķiniem ar pašu kapitālu. Koncerns uzskata, ka izdotajam standartam nebūs ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 4. SFPS *Apdrošināšanas līgumi* – 9. SFPS *Finanšu Instrumenti piemērošana kopā ar 4. SFPS Apdrošināšanas līgumi* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai arī kad 9. SFPS Finanšu Instrumenti tiek pielietots pirmo reizi; nav apstiprināti ES). Grozījumi risina jautājumus, kuri rodas gadījumā, kad tiek ieviests jaunais finanšu instrumentu standarts 9. SFPS pirms standarta ieviešanas, kuru šobrīd izstrādā, lai aizvietotu 4. SFPS. Koncerns neuzskata, ka izdotajam standartam būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Grozījumi 10. SFPS *Konsolidētie finanšu pārskati* un 28. SGS *Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos – Aktīvu pārdošanas vai ieguldījuma darījums starp ieguldītāju un asociēto uzņēmumu vai kopuzņēmumu*, kas tika izdoti 2014. gada 11. septembrī (2015. gada 17. decembrī Starptautisko

Grāmatvedības Standartu Padome pieņēma lēmumu atlikt uz nenoteiktu laiku spēkā stāšanās datumu; nav apstiprināti ES). Grozījumi izlabo neatbilstības starp 28. SGS un 10. SFPS, un paskaidro, ka darījumā, kurā iesaistīts asociētais uzņēmums vai kopuzņēmums peļņas vai zaudējumu apmēra atzīšana no pārdotajiem vai ieguldītajiem aktīviem ir atkarīga no tā, vai tie var tikt uzskatīti par uzņēmējdarbību. Koncerns neuzskata, ka grozījumiem būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

- *Paskaidrojumi 15. SFPS Ieņēmumi no klientu līgumiem* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES). Grozījumi risina ieviešanas jautājumus attiecībā uz saistību identifikāciju, piemērošanas vadlīnijām par pamata pakalpojumu sniedzēju atšķirības no aģenta, intelektuālā īpašuma licences, un pāreju. Grozījumu mērķis ir arī palīdzēt nodrošināt konsekventāku piemērošanu gadījumos, kad uzņēmumi sāk piemērot 15. SFPS un samazināt gan izmaksas, gan arī tā piemērošanas sarežģītību. Koncerns neuzskata, ka grozījumiem būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- *Grozījumi 7. SGS Naudas plūsmas pārskats – Atklāšanas lerosme* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES). Grozījumi ir paredzēti, lai paskaidrotu 7. SGS un uzlabotu informāciju kvalitāti, kas tiek sniegta finanšu pārskatu lietotājiem par uzņēmuma finansēšanas aktivitātēm. Grozījumi pieprasa uzņēmumiem atklāt tādu informāciju, kas ļaut finanšu pārskatu lietotājiem izvērtēt izmaiņas saistībās, kas rodas no finansēšanas aktivitātēm, ieskaitot abas divas izmaiņas no naudas plūsmām, kā arī no izmaiņām ne-naudas posteņos. Koncerns neuzskata, ka grozījumiem būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- *Grozījumi 12. SGS Ieņēmumu nodokļi – Atliktā nodokļa aktīva atzīšana nerealizētiem zaudējumiem* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES). Grozījumi 12. SGS precizē kā uzskaitīt atliktā nodokļa aktīvus, kas saistīti ar parādu instrumentiem, kas novērtēti patiesajā vērtībā. Koncerns neuzskata, ka grozījumiem būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- *Grozījumi 40. SGS Investīciju ieguldījumi – Investīciju ieguldījumu nodošana* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES). Grozījumi nosaka, ka uzņēmumam ir jāpārklasificē investīciju ieguldījumi tikai gadījumos, kad ir pierādījumi lietošanas veida maiņai. Lietošanas veida maiņa rodas, ja īpašums atbilst vai arī pārtrauc atbilst investīciju ieguldījuma definīcijai. Izmaiņas vadības nodomos attiecībā uz īpašuma lietošanas veidu pats par sevi nav pierādījums lietošanas veida maiņai. Grozījumi arī nosaka, ka pierādījumu uzskaitījums 57. paragrāfā tika izveidots kā neizsmeļošs saraksts ar piemēriem iepriekšējā visaptveroša saraksta vietā. Koncerns neuzskata, ka grozījumiem būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- *Grozījumi vairākos standartos Starptautisko finanšu pārskatu standartu uzlabojumi (cikls 2014-2016)*, kuri veidojušies no ikgadējā SFPS (1. SFPS, 12. SFPS un 28. SGS) uzlabojumu projekta, galvenokārt ar mērķi izslēgt pretrunas un sniegt skaidrojumus formulējumiem (12. SFPS grozījumus plānots pielietot pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk, un 1. SFPS un 28. SGS grozījumus plānots pielietot pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināti ES). Izmaiņas ietver: (i) īstermiņa izņēmumu atcelšana 1.SFPS E3-E7. paragrāfos, tā kā to izveidošanas mērķis tika sasniegts, (ii) darbības sfēras skaidrojumi attiecībā uz 12. SFPS, precizējot, ka 12. SFPS atklāšanas prasības, izņemot tās, kas minētas B10–B16 paragrāfos, attiecas uz uzņēmuma 5. paragrāfā minētajām interesēm, kas klasificētas kā turētas pārdošanai, turētas izplatīšanai vai arī pārtrauktas darbības saskaņā ar 5. SFPS *Iļstermiņa aktīvi turēti pārdošanai vai Pārtrauktas darbības*, (iii) skaidrojums izvēlei novērtēt patiesajā vērtībā caur peļņas vai zaudējumu aprēķinu investīciju asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, kas pieder riska kapitāla uzņēmumam vai citam uzņēmumam, kas kvalificējas kritērijiem, ir pieejams atsevišķi katrai investīcijai asociētā uzņēmumā vai kopuzņēmumā sākotnējās atzīšanas brīdī. Koncerns neuzskata, ka grozījumiem būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- *22. SFPIK Darījumi ārvalstu valūtā vai priekšapmaksas nosacījumi* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk; nav apstiprināts ES). Skaidrojums nosaka, ka darījuma datums valūtas kursa noteikšanas mērķim ir sākotnējā nemonetārā priekšapmaksas aktīva vai uzkrāto ieņēmumu saistību atzīšanas datums. Ja paredzēti vairāki maksājumi vai arī vairāki priekšapmaksas rēķini, tad darījuma datums tiek noteikts katram maksājumam vai rēķinam atsevišķi. Koncerns neuzskata, ka grozījumiem būs būtiska ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

(b) Aplēses un pieņēmumi

Sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, vadībai saskaņā ar SFPS nākas pamatoties uz noteiktām aplēsēm un pieņēmumiem, kas attiecas uz aktīvu, saistību, ieņēmumu un izdevumu atzīšanu un uzrādāmajām iespējamām saistībām. Aplēses galvenokārt attiecas uz nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu kalpošanas laiku, ieņēmumu atzīšanu, šaubīgo debitoru un novecojušo krājumu atzīšanu, kā arī uz vērtības samazināšanās novērtējumu un uzkrājumiem tiesvedībām un autoratlīdzībām. Lai gan šīs aplēses ir sagatavotas, balstoties uz visaptverošo vadības rīcībā esošo informāciju par pašreizējiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no tām. Jomas, kurās vislielākajā mērā tika izmantotas vadības veiktās aplēses un pieņēmumi ir izklāstīti turpmāk.

(i) Nemateriālo ieguldījumu lietderīgās lietošanas laiki

Sākotnējais lietderīgās lietošanas laiks nemateriālajiem ieguldījumiem tiek noteikts, izvērtējot katru individuāli, apsverot šo aktīvu darbības periodu, tai skaitā aktīvo iegādes līgumu nosacījumus un termiņa izbeigšanās datumus. Lietderīgās lietošanas laiki tiek pārskatīti vienu reizi gadā un, ja nepieciešams, tie tiek mainīti, lai atspoguļotu pašreizējos vadības uzskatus par atlikušo lietderīgās lietošanas laiku, ņemot vērā atlikušo ekonomiski lietderīgo izmantošanas laiku un citus apstākļus.

(ii) Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiki

Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiki tiek pārskatīti vienu reizi gadā un, ja nepieciešams, tie tiek mainīti, lai atspoguļotu pašreizējos vadības uzskatus par izmaiņām tehnoloģijās, par aktīvu atlikušo ekonomiski lietderīgo izmantošanas laiku un to fizisko stāvokli.

(iii) Nemateriālo ieguldījumu kapitalizācija (programmatūra)

Izmaksas, kas tieši saistītas ar datorprogrammu produktu izveidošanu, tiek atzītas par nemateriālajiem ieguldījumiem, ja ir tehniski iespējams pabeigt nemateriālā ieguldījuma izveidošanu, ir nodoms aktīvu izmantot vai pārdot, tas ietver nākotnē sagaidāmus ekonomiskus labumus, kas pārsniegs izmaksas un, ja ir pietiekami resursu, lai aktīvu varētu pabeigt un izmantot.

(iv) Krājumi

Koncerns veic aplēses neto pārdošanas vērtības noteikšanai, lai aprēķinātu zaudējumus no krājumu vērtības samazināšanās. Parasti krājumu vērtību līdz to neto realizācijas vērtībai nosaka individuāli katram postenim, taču, ja tas nav iespējams tiek izmantota vēsturiskā pieredze attiecībā uz iespējamiem zaudējumiem no krājumu vērtības samazināšanās.

(v) Ieņēmumu atzīšana

Principi ieņēmumu atzīšanai saliktiem pakalpojumiem un ilgtermiņa līgumiem ir aprakstīti piezīmē (n).

(vi) Uzkrājumi nedrošiem parādiem

Koncerns veido vispārējos uzkrājumus nedrošiem parādiem. Aprēķini tiek veikti balstoties uz debitoru parādu vecuma analīzi un vadības iepriekšējo pieredzi par zaudējumiem no parādu norakstīšanas.

(vii) Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek veidoti gadījumos, kad Koncernam pagātnes notikumu rezultātā ir radušās pašreizējas juridiskas vai loģiskas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību nokārtošanai būs nepieciešami ekonomisku vērtību ietveroši resursi un ir iespējams ticami noteikt šo saistību apjomu.

Koncerns veido uzkrājumus sagaidāmajiem tiesvedību izdevumiem un autortiesību maksājumiem, kuriem uz pārskata sagatavošanas brīdi nav zināma precīza izmaksu summa vai maksāšanas periods. Aprēķini tiek veikti balstoties uz faktiskajām prasījuma summām, saistību iestāšanās varbūtību, kā arī ņemot vērā līdzīgu gadījumu iznākumus līdzšinējā Koncerna saimnieciskās darbības gaitā.

Finanšu stāvokļa pārskatā uzkrājumi tiek atspoguļoti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas ir nepieciešama, lai saistības dzēstu tādā apmērā, kādas tās ir pārskata perioda beigu datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai attiecībā uz izdevumiem, kuriem tie sākotnēji tikuši izveidoti, un tie tiek samazināti, ja iespējamā resursu aizplūšana vairs nav paredzama.

(viii) Ieņēmumi no preču pārdošanas ar dalīto maksājumu

Ja klientiem preces tiek pārdotas, izmantojot dalīto maksājumu un netiek atsevišķi izdalīta procentu summa, tad šo ieņēmumu atzīšana notiek sekojoši:

- tiek matemātiski aprēķināta procentu ieņēmumu summa un pamatsumma;
- ieņēmumu pamatsumma par darījumu tiek atzīta brīdī, kad preces tiek nodotas klientam;

- procenti tiek atzīti ieņēmumos pakāpeniski, izmantojot efektīvo procentu likmi, ar klientu noslēgtā līguma termiņa periodā.

(c) Konsolidācija

(i) Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālā

Konsolidētajā finanšu pārskatā tiek iekļautas meitassabiedrības, kuras kontrolē mātesabiedrība. Par kontroli tiek uzskatīta situācija, kad mātesabiedrība ir spējīga noteikt uzņēmuma darbību. Meitassabiedrību darbības rezultāti tiek konsolidēti no kontroles iegūšanas brīža un konsolidācija tiek pārtraukta, kad mātesabiedrība pārstāj kontrolēt meitassabiedrību. Meitassabiedrību finanšu pārskati ir sagatavoti par tādu pašu periodu kā mātesabiedrībai, pielietojot atbilstošas grāmatvedības metodes.

Meitassabiedrību iegāde tiek uzskaitīta, izmantojot pirkšanas metodi, izņemot tās, kas iegādātas no saistītām pusēm. Biznesa kombinācijā identificējamie iegādātie aktīvi, pārņemtās saistības un iespējamās saistības tiek novērtētas patiesajā vērtībā iegādes brīdī.

Iegādes izmaksas tiek novērtētas atdoto aktīvu, emitēto pašu kapitāla instrumentu, radušo vai pārņemto saistību patiesajās vērtībās iegādes datumā, iekļaujot iespējamo saistību patieso vērtību, bet tās neietver ar iegādes darījumu saistītās izmaksas tādas kā konsultāciju, juristu, vērtēšanas un tamlīdzīgas profesionālo pakalpojumu izmaksas. Darījuma nodrošināšanas izmaksas, kas radušās no pašu kapitāla instrumentu izdošanas, tiek atzītas pašu kapitālā; par darījuma izmaksām, kas saistītas ar parāda vērtspapīru izdošanu, tiek samazināta to vērtība, bet pārējās iegādes darījuma nodrošināšanas izmaksas tiek atzītas konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā.

(ii) Ieguldījumi asociēto sabiedrību kapitālā

Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās tiek uzskaitīti saskaņā ar pašu kapitāla metodi. Tie ir ieguldījumi sabiedrībās, kuros Koncernam ir būtiska ietekme, bet nav tiesību kontrolēt otras sabiedrības darbību, un pieder no 20% līdz 50% balsstiesīgā kapitāla.

Ieguldījumu uzskaitē pēc pašu kapitāla metodes paredz konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā uzrādīt Koncernam pienākošos daļu no asociētās sabiedrības neto peļņas vai zaudējumiem, izslēdzot nerealizēto peļņu vai nerealizētos zaudējumus no darījumiem starp Koncernu un asociēto sabiedrību Koncernam piederošo daļu apmērā. No asociētās sabiedrības saņemtās dividendes attiecīgi samazina ieguldījumu uzskaites vērtību. Līdzdalība asociētajās sabiedrībās Koncerna finanšu stāvokļa pārskatā tiek uzrādīta vērtībā, kas ir vienāda ar tā daļu no asociētās sabiedrības neto aktīvu summas, iekļaujot nemateriālo vērtību, kas radusies, veicot attiecīgos ieguldījumus. Ieguldījumi asociēto sabiedrību kapitālā Koncerna finanšu stāvokļa pārskatā tiek klasificēti kā ilgtermiņa ieguldījumi.

(iii) Koncerna sabiedrību savstarpējo darījumu izslēgšana

Konsolidētais finanšu pārskats ietver Mātesabiedrības un Koncerna meitassabiedrību finanšu pārskatus par 2016. gadu. Mātesabiedrības un meitassabiedrību finanšu pārskatu sagatavošanas periodi ir vienādi un sakrīt ar kalendāro gadu. Finanšu pārskatu sagatavošanā izmantotas vienotas grāmatvedības uzskaites politikas. Sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, visi Koncerna sabiedrību savstarpējie darījumi, atlikumi un nerealizētā peļņa vai zaudējumi no darījumiem starp Koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētā peļņa no darījumiem ar asociēto sabiedrību tiek izslēgta no ieguldījuma vērtības proporcionāli Koncerna līdzdalības daļai. Nerealizētie zaudējumi tiek izslēgti līdzīgi, ja vien nav pazīmes par ieguldījuma vērtības samazināšanos.

(d) Ārvalstu valūtas novērtēšana

Darījumi ārvalstu valūtās tiek konvertēti eiro pēc darījuma iepriekšējā dienā spēkā esošā Eiropas Centrālās Bankas noteiktā valūtas kursa. Peļņa vai zaudējumi, kas radušies šo darījumu rezultātā, kā arī no ārvalstu valūtā esošo monetāro aktīvu un saistību pārvērtēšanas vietējā valūtā, tiek uzskaitīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Gada beigās ārvalstu valūtā esošie finanšu aktīvi un saistības tiek pārvērtētas pēc Eiropas Centrālās Bankas noteiktā valūtas kursa, kāds ir spēkā 31. decembrī, un visas attiecīgās valūtas kursa svārstības tiek uzskaitītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Eiro maiņas kurss attiecībā pret zemāk minētajām valūtām pēdējo divu gadu laikā:

	2016. gada 31. decembrī	2015. gada 31. decembrī
USD	1,05410	1,08870
GBP	0,85618	0,73395

(e) Nemateriālie ieguldījumi

(i) Izpētes un attīstības izmaksas

Izpētes izmaksas tiek atzītas izdevumos tajā pārskata periodā, kad tās radušās. Atsevišķo projektu attīstības izmaksas tiek kapitalizētas, ja Koncerns var pierādīt, ka ir tehniskais pamatojums tam, ka nemateriālo aktīvu, kas radies attīstības rezultātā, ir iespējams pabeigt, lai tas būtu pieejams lietošanai vai pārdošanai, ka ir nodoms to pabeigt un ir spēja to lietot vai pārdot, ka nemateriālais aktīvs nesīs nākotnes saimnieciskos labumus, ir pieejami pietiekoši resursi nemateriālā aktīva pabeigšanai un var ticami novērtēt izdevumus tā attīstības laikā. Citas attīstības izmaksas tiek norakstītas.

Pēc sākotnējās atzīšanas attīstības izmaksas tiek atzītas kā nemateriālais aktīvs tā iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Aktīvs tiek amortizēts tā paredzamajā izmantošanas laikā. Katrā pārskata perioda beigu datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies.

(ii) Pārējie nemateriālie ieguldījumi

Pārējos nemateriālajos ieguldījumos tiek iekļautas preču zīmes, klientu līgumi, datorprogrammu un citas licences, kapitalizētās projektu grupu personāla izmaksas un ar datorprogrammu ieviešanu saistītas pakalpojumu izmaksas. Gadījumos, ja datorprogramma ir iekārtas neatņemama sastāvdaļa un tā nevar darboties bez šīs speciālās programmas, datorprogramma tiek uzskaitīta pamatlīdzekļos.

Pārējie nemateriālie ieguldījumi tiek amortizēti pēc lineārās metodes to prognozēto lietderīgās izmantošanas laikā:

	Lietošanas laiks gados
Preču zīmes	3 – 7
Klientu līgumi	3 – 7
Datorprogrammas	3 – 5

Pārējie nemateriālie ieguldījumi tiek uzskaitīti pēc to iegādes izmaksām, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Ja pastāv vērtības samazināšanās pazīmes, tiek veikta nemateriālā ieguldījuma uzskaites vērtības izvērtēšana un gadījumā, ja nemateriālā ieguldījuma uzskaites vērtība ir lielāka nekā tā prognozētā atgūstamā vērtība, kas ir augstākā no nemateriālā ieguldījuma neto pārdošanas vērtības un izmantošanas vērtības, tad tā uzskaites vērtība tiek nekavējoties samazināta līdz atgūstamajai vērtībai, starpību iekļaujot konsolidētā apvienotajā ienākumu pārskatā. Katrā pārskata perioda beigu datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies. Atgūstamā vērtība nemateriālajiem aktīviem, kas vēl nav gatavi izmantošanai, tiek noteikta katru gadu, neatkarīgi no tā, vai pastāv kādas pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies. Vērtības samazināšanās novērtējuma mērķiem nemateriālie ieguldījumi tiek sadalīti grupās tā, lai tie atspoguļotu pēc iespējas mazāku vienību, kurai var skaidri noteikt ar to saistīto naudas plūsmu apjomu.

Nemateriālo ieguldījumu veidojošo darbu, licenču iegādes izmaksas tiek sākotnēji uzkrātas datorprogrammu izveidošanas projektos. Nododot nemateriālo ieguldījumu ekspluatācijā, iegādes vai izveidošanas vērtība tiek pārklasificēta no datorprogrammu izveidošanas projektiem uz nemateriālajiem ieguldījumiem.

(f) Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi tiek uzskaitīti to iegādes izmaksās, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, attiecinot pamatlīdzekļu iegādes izmaksas vienādās daļās līdz to paredzamajai izslēgšanas vērtībai uz pamatlīdzekļu prognozēto lietošanas laiku gados:

	Lietošanas laiks gados
Ēkas	10 – 40
Sakaru līnijas un būves	20 – 40
Telekomunikāciju iekārtas	5 – 10
Pārējie pamatlīdzekļi	2 – 7

Zeme netiek amortizēta, jo tiek uzskatīts, ka tās lietošanas laiks ir neierobežots.

Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks tiek pārskatīts vismaz vienu reizi gadā. Efekts, ko rada izmaiņas lietderīgā lietošanas laikā, tiek iekļauts konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā, kad notikušas izmaiņas, un nākamajos periodos.

Katrā pārskata perioda beigu datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka pamatlīdzekļa vērtība varētu būt samazinājusies. Ja pamatlīdzekļa uzskaites vērtība ir lielāka nekā tā prognozētā atgūstamā vērtība, kas ir augstākā no pamatlīdzekļa neto pārdošanas vērtības un izmantošanas vērtības, tad pamatlīdzekļa uzskaites vērtība tiek nekavējoties samazināta līdz atgūstamajai vērtībai, starpību iekļaujot apvienotajā ienākumu pārskatā. Vērtības samazināšanās novērtējuma mērķiem pamatlīdzekļi tiek sadalīti grupās tā, lai tie atspoguļotu pēc iespējas mazāku vienību, kurai var skaidri noteikt ar to saistīto naudas plūsmu apjomu. Viss telekomunikāciju tīkls tiek uzskatīts par vienu naudu ienesošu vienību. Koncerna ietvaros meitas sabiedrības tiek uzskatītas kā atsevišķas naudu nesošas vienības, kur katra no tām atspoguļo atsevišķu biznesa līniju: *Lattelecom Technology* - programmatūras izstrādi, *Lattelecom BPO* - biznesa procesus ārpalpojums un *Citrus Solutions* - būvniecību.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek noteikti, salīdzinot ieņēmumus no pārdošanas ar pamatlīdzekļu uzskaites vērtību, un tiek iekļauti saimnieciskās darbības ieņēmumos vai izdevumos.

Nomātā īpašuma uzlabojumi ir atspoguļoti pozīcijā „Zeme un ēkas” un tiek nolietoti īsākajā no uzlabojuma lietošanas laika vai nomas perioda.

Pamatlīdzekļu celtniecības izmaksas tiek noteiktas, balstoties uz faktiskajām piegādātāju un apakšuzņēmēju izmaksām pārskata datumā. Pamatlīdzekļu celtniecības finansēšanai domāto aizņēmumu procentu izmaksas un citas pamatdarbības izmaksas, kas tieši attiecināmas uz pamatlīdzekļu celtniecību (darbaspēka, materiālu un citas izmaksas), tiek kapitalizētas kā daļa no attiecīgo pamatlīdzekļu izmaksām laika periodā, kas nepieciešams īpašuma pabeigšanai vai sagatavošanai paredzētajam pielietojumam.

Pamatlīdzekļus veidojošo darbu un iekārtu iegādes izmaksas tiek sākotnēji uzkrātas nepabeigtās celtniecības projektos. Nododot pamatlīdzekli ekspluatācijā, iegādes vai izveidošanas vērtība tiek pārklassificēta no nepabeigtās celtniecības uz pamatlīdzekļiem.

(g) Finanšu aktīvi

Finanšu aktīvi ietver ieguldījumus citu sabiedrību kapitālā un vērtspapīros (izņemot ieguldījumus asociētajās sabiedrībās), debitoru parādus, naudu un tās ekvivalentus, izsniegtos aizdevumus un atvasinātos finanšu instrumentus.

Nauda un naudas ekvivalenti ir atlikumi banku norēķinu kontos, nauda kasēs, nauda ceļā un īstermiņa banku depozīti.

Par īstermiņa banku depozītiem tiek uzskatīti naudas līdzekļi depozītu kontā, kuri atbilst šādiem nosacījumiem:

- mērķis ir naudas uzkrājums nevis investīcija;
- kuri ir konvertējami uzreiz zināmā naudas summā bez būtiskiem ierobežojumiem un soda sankcijām;
- pakļauti nenozīmīgam naudas vērtības izmaiņas riskam;
- termiņš ir līdz 6 mēnešiem.

Finanšu instrumenti tiek klasificēti atbilstoši noteiktai kategorijai: finanšu aktīvi patiesajā vērtībā, izmantojot peļņu vai zaudējumus, aizdevumi un debitoru parādi, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi un pārdošanai pieejami finanšu aktīvi, un tiek atzīti sekojoši:

(i) Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar izmaiņu atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Finanšu aktīvi tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā, kuru vērtības izmaiņas atspoguļo peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja tie tiek turēti pārdošanai vai sākotnēji bija iegādāti ar tādu nolūku. Finanšu instrumenti tiek novērtēti patiesajā vērtībā, ja Koncerns rīkojas ar šādiem ieguldījumiem un pieņem pirkšanas vai pārdošanas lēmumus, balstoties uz to patieso vērtību saskaņā ar Koncerna risku vadību vai ieguldījumu stratēģiju. Sākotnēji tieši attiecināmās darījuma izmaksas tiek iekļautas apvienotajā ienākumu pārskatā, kad tās rodas. Šādu finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(ii) Aizdevumi un debitoru parādi

Aizdevumi un debitoru parādi sākotnēji tiek atzīti pēc patiesās vērtības, pieskaitot tieši attiecināmās darījuma izmaksas, kas parasti ir izrakstīto rēķinu summas un turpmāk debitoru parādi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu metodi, atskaitot uzkrājumu nedrošiem parādiem. Uzkrājumi atsevišķiem

debitoru parādiem tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi, ka šo debitoru parādu atgūšana ir apšaubāma. Papildus tiek veidoti vispārējie uzkrājumi, kuri aprēķināti, balstoties uz debitoru parādu vecuma analīzi un iepriekšējo pieredzi par zaudējumiem no parādu norakstīšanas. Aizdevumi un debitoru parādi tiek uzrādīti apgrozāmajos līdzekļos, izņemot summas, kuru atmaksāšanas termiņš pārsniedz 12 mēnešus. Šīs summas tiek uzrādītas ilgtermiņa ieguldījumos.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās vai bezcerīgajiem parādiem tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja pastāv varbūtība, ka Koncerns nesaņems summas saskaņā ar līgumu nosacījumiem un izrakstītiem rēķiniem. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek aprēķināti kā starpība starp aktīva uzskaites vērtību un to atgūstamo vērtību, kas ir paredzamās nākotnes naudas plūsmu pašreizējā vērtība, par diskonta likmi izmantojot sākotnējo efektīvo procentu likmi. Iepriekš atzītie zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek apvērsti, ja vērtības samazināšanās zaudējumu summa samazinās un šo samazināšanos var sasaistīt ar notikumu, kas norisinājies pēc norakstīšanas. Apvēršanas rezultātā radusies uzskaites summa nepārsniedz to summu, kāda būtu bijusi amortizētā pašizmaksa, ja nebūtu atzīta vērtības samazināšanās. Apvērsta summa tiek iekļauta konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā.

(iii) Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi

Ja Koncernam ir nodomi un iespējas turēt parādu vērtspapīrus līdz to termiņa beigām, tad tie tiek klasificēti kā līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi. Tie tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu metodi, atskaitot zaudējumus no vērtības samazināšanās.

(iv) Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi tiek sākotnēji atzīti patiesajā vērtībā, pieskaitot tieši attiecināmās darījuma izmaksas. Turpmāk tie tiek novērtēti patiesajā vērtībā un izmaiņas, kas nav zaudējumi no vērtības samazināšanās un valūtas kursa svārstību starpības no pārdošanai pieejamiem monetāriem aktīviem, tiek atzītas kā pārējie apvienotie ienākumi. Izslēdzot aktīvu no finanšu stāvokļa pārskata, uzkrātā peļņa vai zaudējumi no pārējiem apvienotajiem ienākumiem tiek pārnesta uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta tad, kad tiesības uz naudas plūsmām no finanšu aktīva beidzas vai tās tiek nodotas, un Koncerns nodod visus ar aktīvu saistītus īpašumtiesību riskus un atbildības.

Katrā pārskata perioda beigu datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka finanšu aktīvu vērtība varētu būt samazinājusies. Finanšu aktīvu vērtība ir samazinājusies, ja pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka pēc sākotnējās aktīva uzrādīšanas ir iestājies zaudējums nesošs gadījums un ka zaudējumus nesošs gadījums atstāj iespaidu uz aktīva naudas plūsmu nākotnē, ko var ticami aplēst.

Objektīvi pierādījumi finanšu aktīva (tai skaitā kapitāla vērtspapīru) vērtības samazinājumam ietver aizņēmēja veicamo maksājumu kavēšanos, kredīta vai avansa pārstrukturēšanu ar nosacījumiem, kādus Koncerns citos apstākļos neapsvērtu, norādes, ka aizņēmējs vai emitents sāk maksātnespējas procesu, aktīva tirgus zudums vērtspapīriem. Ieguldījumam kapitāla vērtspapīros nozīmīga un ilgstoša patiesās vērtības lejupslīde zem tā izmaksām ir objektīvs vērtības samazināšanās pierādījums.

Zaudējumus no vērtības samazināšanās attiecībā uz amortizētajā pašizmaksā uzrādītiem finanšu aktīviem aprēķina kā starpību starp to uzskaites summu un aplēsto nākotnes naudas plūsmu pašreizējo vērtību, kuru diskontē ar sākotnējo efektīvo procentu likmi. Pārdošanai pieejama finanšu aktīva zaudējumus no vērtības samazināšanās aprēķina, pamatojoties uz tā patieso vērtību.

Individuāli būtisku finanšu aktīvu vērtības samazināšanos pārbauda individuāli. Atlikušie finanšu aktīvi tiek novērtēti grupās. Novērtējot zaudējumus no vērtības samazināšanās kredītportfeļa grupā, Koncerns pielieto vēsturiskās tendences, kas atspoguļo saistību neizpildes iespējamību, parādu atgūšanas laiku un radušos zaudējumu summām, koriģējot tos par vadības aplēsēm par to, vai pašreizējie ekonomiskie un kredītēšanas apstākļi liecina, ka faktiskie zaudējumi varētu būt lielāki vai mazāki, nekā liecina vēsturiskās tendences.

Zaudējumus no vērtības samazināšanās atzīst konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā. Zaudējumus no vērtības samazināšanas atceļ, ja tos var objektīvi attiecināt uz kādu notikumu pēc šo zaudējumu atzīšanas.

(h) Finanšu saistības

Neatvasinātas finanšu saistības veido kreditoru un citi parādi un aizņēmumi.

(i) Kreditoru parādi

Kreditoru parādu summas sākotnēji tiek novērtētas patiesajā vērtībā, un turpmāk tiek uzrādītas amortizētajās izmaksās, izmantojot efektīvo procentu metodi. Kreditoru parādu uzskaites vērtība aptuveni sakrīt ar to patieso vērtību, jo apmaksas termiņš ir salīdzinoši īss. Finanšu saistības tiek izslēgtas no finanšu stāvokļa pārskata, kad līguma noteiktās saistības ir izpildītas, atceltas vai beigušās.

(ii) Aizņēmumi

Visi aizņēmumi tiek atzīti saņemtās atlīdzības patiesajā vērtībā, atskaitot darījuma izmaksas, kas tieši attiecināmas uz aizņēmuma saņemšanu. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek novērtēti pēc amortizētās pašizmaksas, izmantojot efektīvo procentu metodi. Ieņēmumi vai zaudējumi tiek atzīti konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā kā procentu ieņēmumi vai izdevumi, kad saistības tiek izslēgtas no finanšu stāvokļa pārskata, izmantojot amortizācijas procesu. Aizņēmumu daļa, kuras atmaksas termiņš pārsniedz 12 mēnešus, tiek iekļauta ilgtermiņa saistībās.

Aizņēmumu izmaksas, kas tieši attiecināmas uz nepabeigta aktīva iegādi vai būvniecību, tiek kapitalizētas kā šā aktīvu objekta izmaksas. Kapitalizējamās aizņēmumu izmaksas, kuras ir tieši attiecināmas uz kritērijiem atbilstošā aktīva iegādi vai būvniecību, nosaka, izdevumiem par šo aktīvu piemērojot kapitalizācijas likmi. Kapitalizācijas likme atbilst vidējām svērtām aizņēmumu izmaksām par aizņēmumiem, kas nav atmaksāti perioda laikā.

Koncerns var izmantot atvasinātos finanšu instrumentus, lai ierobežotu ārvalstu valūtas kursa svārstību riska ietekmi. Atvasinātie finanšu instrumenti tiek atzīti sākotnēji patiesajā vērtībā, attiecināmās darījuma izmaksas tiek atzītas apvienotajā ienākumu pārskatā, kad tās rodas, izņemot darījumus, kuriem tiek piemērota risku ierobežošanas uzskaitē.

(i) Nomas līgumi

Nomas darījumi, kuri pēc būtības nodod nomas ņēmējam visus riskus un atlīdzību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, tiek klasificēti kā finanšu nomas darījumi. Visi citi nomas darījumi tiek klasificēti kā operatīvā noma.

(i) Koncerna sabiedrība ir iznomātājs

Ja Koncerna sabiedrības aktīvi tiek iesaistīti operatīvajā nomā, nomas ieņēmumi tiek ietverti konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā pēc lineārās metodes nomas līguma periodā. Sākotnējās tiešās izmaksas, kas radušās no nomas darījuma nokārtošanas, tiek iekļautas iznomātā aktīva uzskaites vērtībā un atzītas apvienotajā ienākumu pārskatā tajā periodā, kad tiek atzīti ienākumi no nomas.

Ja Koncerna sabiedrība ir finanšu nomas devējs, sabiedrība iznomāto aktīvu atzīst finanšu stāvokļa pārskatā kā debitoru parādu, kas vienāds ar nomas maksājumu pašreizējo vērtību. Ieņēmumus no nomas ietver apvienotajā ienākumu pārskatā nomas līguma periodā, izmantojot konstantu periodisku procentu likmi par prasību atlikumu.

(ii) Koncerna sabiedrība ir nomnieks

Maksājumi, kas veikti saskaņā ar operatīvās nomas līgumu, tiek ietverti konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā pēc lineārās metodes nomas līguma periodā.

Ja Koncerna sabiedrība ir finanšu nomas ņēmējs, sabiedrība ietver finanšu stāvokļa pārskatā gan pamatlīdzekli, gan saistības zemākajā no pamatlīdzekļa patiesās vērtības nomas sākumā vai minimālo līzings maksājumu pašreizējās vērtības. Katrs nomas maksājums tiek sadalīts saistību samazinājumā un finanšu maksājumā, kuru aprēķina, pielietojot pastāvīgu procentu likmi atlikušajai saistību vērtībai. Procentu maksājumi tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā nomas termiņa laikā. Nomāto pamatlīdzekli amortizē īsākajā no nomas termiņa vai lietderīgās izmantošanas laika, kamēr ir noteikti zināms, ka Koncerns iegūs īpašumtiesības pār nomātiem pamatlīdzekļiem nomas perioda beigās.

(j) Krājumi

Krājumi tiek novērtēti pēc zemākās no iegādes izmaksām vai aplēstās neto pārdošanas vērtības. Iegādes vērtību nosaka, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi krājumiem, kurus var savstarpēji aizstāt. Krājumiem, kurus nevar savstarpēji aizstāt, tiek piemērota konkrētās identifikācijas izmaksu metode. Neto pārdošanas vērtība ir parastās uzņēmējdarbības gaitā aplēstā pārdošanas cena, no kuras atskaitītas aplēstās pabeigšanas izmaksas un aplēstās nepieciešamās pārdošanas izmaksas.

(k) Iespējamie aktīvi un saistības

Iespējamie aktīvi netiek atzīti finanšu pārskatā, bet informācija tiek atklāta piezīmē, ja ekonomisko labumu ieplūšana ir varbūtēja. Iespējamās saistības finanšu pārskatā netiek atzītas. Informācija par iespējamām saistībām tiek atklāta piezīmē, izņemot gadījumus, kad ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšanas iespēja ir niecīga.

(l) Darbinieku labumi**(i) Darbinieku īstermiņa labumi**

Darbinieku īstermiņa labumi tiek atzīti izmaksās tajā pārskata periodā, kad darbinieks ir veicis darbu. Labumi ietver algas, sociālās apdrošināšanas iemaksas, prēmijas, apmaksātu atvaļinājumu un citus labumus.

(ii) Pensiju fonds

Koncerna sabiedrības ir izveidojušas noteiktu iemaksu pensiju fondu. Noteiktu iemaksu plāns ir pēcnodarbinātības pabalstu plāns, saskaņā ar kuru Sabiedrības veic noteiktas iemaksas atsevišķā fondā un tām nebūs juridiska vai prakses radīta pienākuma veikt turpmākas iemaksas, ja fondam nav pietiekamu aktīvu, lai finansētu visus darbinieku pabalstus par darbinieku darbu pārskata periodā un iepriekšējos periodos.

Iemaksas pensiju fondā tiek veiktas, balstoties uz individuālu darbinieka izvēli. Koncerna noteiktu labumu ietvaros. Maksājumi fiksēta ieguldījuma pensiju fondā tiek uzskaitīti izdevumos tajā periodā, kad attiecīgais darbinieks ir sniedzis darba līgumā paredzētos pakalpojumus.

Koncernam pieder 50% AS *Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds* akciju. Tā kā Koncerns ir tikai formāls tā akcionārs, ieguldījums pensiju fonda akciju kapitālā tika norakstīts izdevumos izveidošanas brīdī, jo tas neatbilst aktīva atzīšanas kritērijiem un ar pensiju fonda darbību saistītie riski un ieguvumi attiecas tikai uz pensiju plāna dalībniekiem - Koncerna darbiniekiem.

(m) Ienākuma nodokļi

Ienākuma nodokļa izmaksas ietver tekošo un atlikto nodokli. Ienākuma nodoklis tiek atzīts konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā, izņemot tos gadījumus, kur tas attiecas uz darījumiem, kas atspoguļoti pārējos apvienotajos ienākumos vai tieši pašu kapitālā. Tādā gadījumā arī nodokļi tiek atzīti pārējos apvienotajos ienākumos vai pašu kapitālā.

Tekošais ienākuma nodoklis ir sagaidāmā maksājamā nodokļa summa, kas aprēķināta par gada apliekamo ienākumu, pielietojot nodokļa likmes, kas ir spēkā uz pārskata perioda beigām, un jebkādas izmaiņas, kas attiecas uz maksājamo nodokļa summu saistītas ar iepriekšējiem periodiem. Atliktais nodoklis tiek aprēķināts, piemērojot saistību metodi visām pagaidu starpībām starp aktīvu un saistību vērtībām, kas tiek izmantotas nodokļu aprēķiniem, un to vērtību grāmatvedības uzskaitē. Lai noteiktu atlikto nodokļa aktīvu un saistību apjomu, tiek izmantotas nodokļu likmes, kas sagaidāmas periodos, kad attiecīgais aktīvs tiks izmantots vai saistība nokārtota, pamatojoties uz pārskata perioda beigu datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Atlikto nodokļa aktīvi tiek atzīti, ja pastāv liela varbūtība, ka nākotnē tiks iegūta ar nodokli apliekamā peļņa, attiecībā pret kuru varēs izmantot atskaitāmās pagaidu starpības.

Pagaidu starpības veidojas galvenokārt no pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu amortizācijas un uzkrātajām saistībām.

(n) Ieņēmumu atzīšana

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti tad, kad būtiskākie ar īpašumtiesībām saistītie riski un atbildības ir nodotas pircējam (parasti preču piegādes brīdī), atbildības atgūšana ir iespējama, ir iespējams ticami novērtēt saistītās izmaksas un iespējamo preču atgriešanu, ar precēm nav nepieciešama turpmāka rīcība, kā arī ieņēmumu apjomu ir iespējams ticami novērtēt.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti, kad pakalpojums tiek sniegts klientiem vai citiem elektronisko pakalpojumu operatoriem saskaņā ar līgumā noteiktiem termiņiem un nosacījumiem. Ieņēmumi no sniegtajiem elektronisko sakaru pakalpojumiem tiek atzīti šo pakalpojumu sniegšanas brīdī, pamatojoties uz patērēto telekomunikāciju tīkla un iekārtu lietošanas laiku. Ieņēmumi ietver maksu par tālruņa sarunām, par kurām vēl nav izrakstīts rēķins, ciktāl tās var tikt identificētas. Ieņēmumi no ārvalstu telekomunikāciju uzņēmumiem tiek noteikti, pamatojoties uz likmēm, par kurām ar katru no šiem uzņēmumiem ir panākta vienošanās.

Ieņēmumi, kas gūti no Virszemes televīzijas priekšapmaksas karšu un datu pārraides karšu pārdošanas, tiek atzīti pakalpojuma sniegšanas periodā, nevis pārdošanas brīdī.

Sniedzot norēķinu pakalpojumus, trešo personu vārdā iekasētās summas netiek atzītas par ieņēmumiem, ieņēmumos tiek atzīta maksa par norēķinu pakalpojumu sniegšanu.

Lattelecom nereti apvieno sniegtos pakalpojumus un preces vienotā klientu piedāvājumā. Piedāvājumi jeb komplekti var ietvert vairākus produktus. Dažkārt šādi komplekti iekļauj sākotnējo pakalpojuma instalāciju vai aktivizāciju un fiksētu maksājumu, vai fiksētu maksājumu papildinātu ar regulāriem maksājumiem. Iekārtas tiek uzskaitītas atsevišķi no pakalpojumiem gadījumos, ja iekārtām un pakalpojumiem katram atsevišķi eksistē pārdošanas tirgus. Ieņēmumi starp pakalpojumiem un iekārtām tiek attiecināti balstoties uz katra produkta patieso vērtību. Pakalpojumi, par kuriem pietāda maksu pēc faktiskā patēriņa, netiek iekļauti ieņēmumu sadalījumā.

Gadījumos, kad ieņēmumi gūti, pārdodot preces vai pakalpojumus, Koncerns atzīst ieņēmumus, balstoties uz klientiem izsniegtajos rēķinos uzrādītajām summām, atskaitot pievienotās vērtības nodokli, savukārt, gadījumos, kad tiek nopelnīta komisijas nauda - tiek atzīta neto ieturētā summa (t.i., no klientam izsniegtajā rēķinā uzrādītās summas tiek atskaitīta pakalpojuma sniedzējam samaksātā summa).

Ieņēmumi no ilgtermiņa līgumiem tiek atzīti, izmantojot līgumdarba izpildes apjomu procentos pārskata perioda beigu datumā. Ilgtermiņa līgumi tiek noslēgti, piemēram, par elektronisko sakaru tīkla izbūvi un datorprogrammu izveidošanu un ieviešanu. Ja ilgtermiņa līguma rezultātu var ticami aplēst, ar šādu līgumu saistītus ieņēmumus un izmaksas atzīst apvienotajā ienākumu pārskatā attiecīgi par ieņēmumiem un izdevumiem, ņemot vērā līgumdarba izpildes apjomu procentos pārskata perioda beigu datumā. Ja ilgtermiņa līguma rezultātu nav iespējams ticami aplēst, ieņēmumus atzīst tikai tādā apmērā, kādā radušās ar līgumu saistītās izmaksas, kuras iespējams atgūt, un gaidāmo peļņu neatzīst. Ar līgumu saistītās izmaksas atzīst par izdevumiem periodā, kurā tās radušās. Gaidāmie zaudējumi no līguma uzreiz tiek atzīti par izdevumiem konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā.

Procentu ienākumi tiek atzīti, pamatojoties uz proporcionālo laika sadalījumu un ņemot vērā aktīva faktisko ienesīgumu.

Ienākumi no līdzdalības Koncerna citu sabiedrību kapitālos (dividendes) tiek atzīti tad, kad ir noteiktas tiesības saņemt maksājumu.

(o) Valsts dotācijas

Valsts dotācijas, kuras var saņemt kā kompensāciju par jau esošiem izdevumiem vai zaudējumiem, tiek atzītas ienākumos tajā periodā, kurā rodas tiesības dotāciju saņemt. Papildu informācija sniegta 1. piezīmes 5. sadaļā.

(p) Peļņa par vienu kapitāla daļu

Peļņa par vienu kapitāla daļu ir aprēķināta, izdalot pārskata gada peļņu ar vidējo apgrozībā esošo parasto kapitāla daļu skaitu pārskata gadā. Vidējais apgrozībā esošo parasto daļu skaits tiek koriģēts, ņemot vērā laika svārstības.

(q) Dividendes

Dividendes tiek atzītas Koncerna finanšu pārskatā tajā periodā, kurā Koncerna dalībnieku pilnsapulce apstiprina dividenžu izmaksāšanu.

(r) Notikumi pēc pārskata perioda beigu datuma

Finanšu pārskatā atzītās summas tiek koriģētas, ņemot vērā notikumus pēc pārskata perioda beigu datuma, kuras par Koncernu dod papildu informāciju, kas pastāvēja uz pārskata perioda beigu sastādīšanas datumu (koriģējošie notikumi). Notikumi pēc pārskata perioda beigu datuma, kuri netiek uzskatīti par koriģējošiem, tiek atspoguļoti finanšu pārskata piezīmē, ja tie ir būtiski.

(s) Patiesā vērtība

Piemērojot Koncerna uzskaites politiku, ir nepieciešams veikt gan finanšu, gan nefinanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības aprēķinu. Informācija par pieņēmumiem, kuri izmantoti patiesās vērtības noteikšanā, atklāta attiecīgo aktīvu un saistību atbilstošajās finanšu pārskata piezīmēs.

Īstermiņa finanšu aktīvu un saistību uzskaites vērtība aptuveni sakrīt ar to patieso vērtību. Pārējo finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek noteikta, diskontējot prognozētās naudas plūsmas, izmantojot atbilstošas pašreizējās tirgus procentu likmes, kas pieejamas perioda beigās. Procentus nesošiem parādiem tiek piemērotas tirgus procentu likmes un tiek uzskaitīts, ka šo posteņu uzskaites vērtība atbilst to patiesajai vērtībai.

(t) Nākamo periodu ieņēmumi

Koncerna aprēķinātie nākamo periodu ieņēmumi atspoguļo ilgtermiņa un īstermiņa saņemtos avansus no pircējiem par nomas un citiem pakalpojumiem, kuri vēl nav sniegti, un saņemto Eiropas Savienības finansējuma pamatlīdzekļu iegādei. Nākamo periodu ieņēmumi sākotnēji tiek atzīti saņemtās atlīdzības tagadnes vērtībā. Ieņēmumi tiek atzīti konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā periodā, kad pircējiem faktiski tiek sniegti pakalpojumi. Ieņēmumi no Eiropas Savienības fondu atbalsta finansējuma pamatlīdzekļu iegādei tiek uzrādīti nākamo periodu ieņēmumu sastāvā un iekļauti konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā atbilstoši ilgtermiņa ieguldījumu lietderīgās kalpošanas laikam.

(u) Klientu piesaistīšanas izmaksas

Koncerna darbiniekiem, dīleriem un aģentiem izmaksātās komisijas par privāto klientu piesaisti, ar kuriem tiek noslēgti ilgtermiņa līgumi, Koncerns atzīst izmaksās pakāpeniski klientu līgumu darbības laikā.

(v) Risku ierobežošanas uzskaitē

Lattelecom risku ierobežošanas uzskaiti piemēro tikai tādiem darījumiem, kam ir augsta realizācijas iespējamības pakāpe. Risku ierobežošanas dokumentācija ietver risku ierobežošanas instrumenta un risku ierobežošanai pakļautā darījuma mijiedarbības pamatprincipus; tā arī fiksē risku vadības mērķus, nosaka risku ierobežošanai pakļauto darījumu realizācijas stratēģiju, kā arī norāda, vai attiecīgais risku ierobežošanas instruments ir pietiekami efektīvs, lai garantētu riska ierobežošanai pakļautā darījuma naudas plūsmas izmaiņu kontroli.

Tā atvasināto instrumentu patiesās vērtības spēkā esošo izmaiņu daļa, kas ir atbilstoši norādīta un uzskatīta par naudas plūsmas risku ierobežojošu instrumentu, tiek atzīta pārējos pārskata gada ienākumos. Uz neefektīvo daļu attiecinātā peļņas vai zaudējumu daļa tiek nekavējoties atzīta konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā.

Pašu kapitālā uzkrātā finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezerve tiek pārklasificēta par peļņu vai zaudējumiem tajā periodā, kura laikā risku ierobežotā pozīcija ietekmē peļņu vai zaudējumus (piemēram, kad tiek realizēts tāds plānotais pirkums, kas ir pakļauts risku ierobežošanai).

Tāču, ja risku ierobežošanai pakļautā plānotā darījuma realizācijas rezultātā rodas ne-finanšu aktīvs (piemēram, krājumi vai pamatlīdzekļi), pašu kapitālā uzkrātā nākošo periodu peļņas vai zaudējumu daļa tiek pārklasificēta no pašu kapitāla un iekļauta aktīva sākotnējā vērtībā. Nākošo periodu uzkrājumu summas tiek attiecīgi atzītas vai nu par krājumu pārdoto preču pašizmaksu, vai arī pamatlīdzekļu nolietojumu.

Kad risku ierobežošanas instruments tiek vai nu pārdots, vai ir beidzies tā termiņš, vai arī tad, ja risku ierobežošana neatbilst risku ierobežošanas uzskaites kritērijiem, pašu kapitālā uzkrātā peļņas vai zaudējumu daļa tiek atzīta vienlaikus ar plānotā darījuma atzīšanu konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā. Ja ir sagaidāms, ka plānotais darījums vairs netiks realizēts, pašu kapitālā uzkrātā peļņas vai zaudējumu daļa tiek nekavējoties pārklasificēta no pašu kapitāla uz konsolidēto apvienoto ienākumu pārskatu.

1. PIEZĪME
IEŅĒMUMI UN PĀRĒJIE IENĀKUMI

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Ieņēmumi no pamatdarbības pakalpojumiem:		
ieņēmumi no datu, TV un interneta pakalpojumiem	101 836	99 877
ieņēmumi no elektronisko sakaru pakalpojumiem (1)	39 835	44 280
	141 671	144 157
Ieņēmumi no saistītiem pakalpojumiem (2)	47 320	42 914
Kopā	188 991	187 071
Pārējie saimnieciskās darbības ienākumi (3)	4 268	3 675
Valsts dotācijas (4)		
– atlīdzība par zaudējumiem	268	174
Kopā	193 527	190 920

(1) Ieņēmumos no elektronisko sakaru pakalpojumiem ietverti visi ieņēmumi no balss pakalpojumiem vietējā un starptautiskā sakaru tīklā, no ierīkošanas un abonēšanas pakalpojumiem, kā arī ieņēmumi no starpsavienojumiem ar vietējiem un ārzemju elektronisko sakaru operatoriem, pārraides tilpuma un līniju nomas.

(2) Ieņēmumos no saistītiem pakalpojumiem ietverti ieņēmumi no elektronisko sakaru un informācijas tehnoloģiju iekārtu pārdošanas un apkalpošanas, no kontaktu centru pakalpojumiem, no datu centra pakalpojumiem, no telekomunikāciju infrastruktūras būvniecības un apkalpošanas, kā arī no apmācības pakalpojumiem.

(3) Pārējos saimnieciskās darbības ienākumos tiek ietverti ienākumi no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas, soda nauda par laikā nesamaksātiem klientu rēķiniem, kā arī apdrošināšanas atlīdzības.

(4) Saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu, universālajā pakalpojumā ietilpstošo pakalpojumu sarakstu nosaka un universālā pakalpojuma saistības (UPS) elektronisko sakaru komersantam uzliek Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmumiem *Lattelecom* tika uzlikta universālā pakalpojuma saistības. Universālā pakalpojuma saistības nosaka, ka lietotājiem jānodrošina piekļuve publiskajam fiksētajam telefonu tīklam (saistība spēkā no 2006. gada 1. oktobra) ar iespēju saņemt vietējo, iekšzemes un starptautisko sarunu pakalpojumus, datu pārraides pakalpojumus ar pārraides ātrumu ne mazāku kā 9 600 bit/s, jānodrošina pieeja visaptverošam uzzīņu dienestam, kā arī atlaides noteiktām abonentu grupām.

2016. gadā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija apstiprināja UPS kompensējamo zaudējumu summu par 2015. gadu 268 tūkstošu EUR apmērā. Kompensējamā zaudējumu summa tika aprēķināta saskaņā ar SPRK izstrādātu metodoloģiju. Apstiprinātā summa tika atzīta ienākumos konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā par 2016. gadu. Par 2014. gadu universālā pakalpojuma saistību apstiprinātā summa 174 tūkstoši EUR tika atzīta ienākumos konsolidētā apvienotā ienākumu pārskatā par 2015. gadu.

Par 2016. gadu universālā pakalpojuma saistību izpildes rezultātā radušās kompensējamās tīrās izmaksas netiek atzītas ienākumos periodā uz kuru tās attiecas, jo līdz finanšu pārskata apstiprināšanas dienai nebija iespējams veikt precīzu UP saistību izpildes tīro izmaksu aprēķinu, tā kā galējais apstiprinātais kompensējamo izmaksu apmērs ir pilnībā atkarīgs no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas lēmuma.

2. PIEZĪME
MAKSA CITIEM ELEKTRONISKO SAKARU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Maksājumi ārvalstu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	(3 909)	(2 781)
Maksājumi vietējiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	(2 535)	(1 338)
Kopā	(6 444)	(4 119)

3. PIEZĪME
PERSONĀLA IZMAKSAS

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Darba alga	(36 348)	(38 745)
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	(8 811)	(8 504)
Atlaišanas pabalsti	(1 431)	(550)
Iemaksas pensiju fondā	(108)	(121)
Citi pabalsti	(1 509)	(1 093)
	(48 207)	(49 013)
Izmaksas, kas kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (8. un 9.b piezīme)	5 754	6 377
Kopā	(42 453)	(42 636)

	2016	2015
Darbinieku skaits gada beigās	1 797	1 957
Gada vidējais pastāvīgo un pagaidu darbinieku skaits	1 839	1 923

4. PIEZĪME
PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Tiešās pakalpojumu izmaksas	(45 856)	(40 264)
Elektroniskā sakaru tīkla tehniskās izmaksas	(12 532)	(11 583)
Telpu noma, uzturēšana un komunālie pakalpojumi	(6 970)	(7 430)
Mārketinga un reklāmas izmaksas	(4 700)	(5 392)
Administrācijas izmaksas	(3 199)	(3 657)
Transporta izmaksas	(2 283)	(2 381)
IT izmaksas	(1 563)	(1 698)
Šaubīgo un bezcerīgo debitoru parādu norakstīšanas izmaksas	(656)	(1 113)
Norēķinu izmaksas	(362)	(383)
Materiālu izmaksas	(88)	(345)
Nekustamā īpašuma nodoklis	(249)	(238)
	(78 458)	(74 484)
Izmaksas, kas kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (8. un 9.b piezīme)	1 501	1 452
Kopā	(76 957)	(73 032)

5. PIEZĪME
FINANŠU IEŅĒMUMI

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Procentu ieņēmumi	47	79
Neto peļņa no valūtas kursa svārstībām	69	746
Kopā	116	825

Procentu ieņēmumi 47 tūkstošu EUR apmērā (2015.gadā – 79 tūkstoši EUR) gūti no naudas līdzekļu īstermiņa depozītiem.

6. PIEZĪME
IEŅĀKUMA NODOKĻI

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaksas	(6 510)	(6 010)
Ienākuma nodokļa korekcijas par iepriekšējiem gadiem*	1 155	98
Atliktā ienākuma nodokļa ieņēmumi	160	621
Kopā	(5 195)	(5 291)

2016. un 2015. gadā, aprēķinot uzņēmuma ienākuma nodokli par pārskata gadu, tika piemērota spēkā esošā nodokļa likme 15%.

6. PIEZĪME
IENTĀKUMA NODOKĻI(turpinājums)

*Par uzkrātajiem izdevumiem, kuriem uz ienākuma nodokļa deklarācijas nodošanas brīdi nav pieejami ārējie attaisnojuma dokumenti, koriģē ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo ienākumu. Koriģējamās summas tiek noteiktas pēc atlikumiem iepriekš minētajos uzkrāto saistību kontos, tos samazinot par izmaksu summu, kuru pamato ārējie attaisnojuma dokumenti.

Grāmatvedības peļņas salīdzinājums ar apliekamo ienākumu un uzņēmumu ienākuma nodokļa analīze:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Peļņa pirms nodokļiem	37 386	37 441
Aprēķinātais ienākuma nodoklis pēc 15% likmes	5 608	5 616
Nodokļu korekcijas par:		
izdevumiem, kas nav atskaitāmi, nosakot apliekamo ienākumu	175	586
ieņēmumiem, kas nav apliekami ar nodokli	(40)	(26)
rezultāts no līdzdalības asociētajā uzņēmumā pēc nodokļiem	(772)	(766)
citas	224	(98)
nodokļu atlaide par ziedojumiem	-	(21)
Kopā	5 195	5 291
Efektīvā nodokļa likme	13,9%	14,1%

2016. un 2015. gada 31. decembrī, aprēķinot atlikto ienākuma nodokli, visām pagaidu starpībām tika piemērota 15% nodokļa likme.

Atliktā ienākuma nodokļa izmaiņas:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Atlikums pārskata gada sākumā	(5 409)	(6 030)
Pamatlīdzekļi un nemateriālie ieguldījumi	614	330
Šaubīgie debitoru parādi	105	284
Uzkrātās saistības	(545)	(185)
Valsts dotācijas (13. piezīme)	(14)	192
Atliktā nodokļa ienākumi	160	621
Atlikums pārskata gada beigās	(5 249)	(5 409)

Atliktā ienākuma nodokļa aktīvi un saistības ir savstarpēji izslēgti, ja pastāv juridiskas tiesības veikt pārskata perioda ienākuma nodokļa aktīvu ieskaitu pret pārskata perioda nodokļa saistībām un ja atliktais ienākuma nodoklis attiecas uz vienu un to pašu sabiedrību un to pašu nodokļu administrācijas institūciju.

Finanšu stāvokļa pārskatā uzrādītās atliktā ienākuma nodokļa summas pēc savstarpējas izslēgšanas:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Atliktā ienākuma nodokļa aktīvi	870	684
Atliktā ienākuma nodokļa saistības	(6 119)	(6 093)
Kopā	(5 249)	(5 409)

Finanšu stāvokļa pārskatā uzrādītā atliktā ienākuma nodokļa summas attiecas uz sekojošām pagaidu starpībām, kas rodas starp aktīvu vai saistību uzskaites vērtību finanšu stāvokļa pārskatā un to nodokļa bāzi:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Atgūstami vairāk kā pēc 12 mēnešiem:		
Pamatlīdzekļi un nemateriālie ieguldījumi	(8 723)	(9 442)
Atgūstami līdz 12 mēnešiem:		
Valsts dotācijas (1. un 13. piezīme)	(40)	(26)
Uzkrātās saistības un uzkrājumi	3 514	4 059
Kopā	(5 249)	(5 409)

7. PIEZĪME
PEĻŅA PAR VIENU KAPITĀLA DAĻU

	2016	2015
Gada peļņa (EUR '000)	32 191	32 150
Parasto kapitāla daļu skaits	207 851 691	207 851 691
Pamatpeļņa un koriģētā peļņa par vienu kapitāla daļu (EUR), rēķinot peļņu pret daļu skaitu 31.12.2016.	0.15	0.15

8. PIEZĪME
NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

	Preču zīmes EUR'000	Dator- programmas un licences EUR'000	Dator- programmu izveidošana EUR'000	Kopā EUR'000
2014. gada 31. decembrī				
Iegādes vērtība	543	38 871	1 156	40 570
Uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājums	(537)	(32 845)	-	(33 382)
Atlikusī vērtība	6	6 026	1 156	7 188
Atlikusī vērtība 2014. gada 31. decembrī	6	6 026	1 156	7 188
Papildinājumi	-	-	2 229	2 229
Nodoti ekspluatācijā	7	2 233	(2 240)	-
Izslēgti	-	(70)	-	(70)
Pārklasifikācija	-	181	-	181
Amortizācija	(3)	(2 737)	-	(2 740)
Atlikusī vērtība 2015. gada 31. decembrī	10	5 633	1 145	6 788
2015. gada 31. decembrī				
Iegādes vērtība	550	40 963	1 145	42 658
Uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājums	(540)	(35 330)	-	(35 870)
Atlikusī vērtība	10	5 633	1 145	6 788
Atlikusī vērtība 2015. gada 31. decembrī	10	5 633	1 145	6 788
Papildinājumi	-	-	4 036	4 036
Nodoti ekspluatācijā	36	4 004	(4 040)	-
Izslēgti	-	(126)	-	(126)
Amortizācija	(5)	(2 957)	-	(2 962)
Atlikusī vērtība 2016. gada 31. decembrī	41	6 554	1 141	7 736
2016. gada 31. decembrī				
Iegādes vērtība	586	41 189	1 141	42 916
Uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājums	(545)	(34 635)	-	(35 180)
Atlikusī vērtība	41	6 554	1 141	7 736

Nemateriālo ieguldījumu papildinājumos ietvertas darbības izmaksas, kas tieši saistītas ar datorprogrammu izstrādi un ieviešanu un tiek kapitalizētas, balstoties uz šajos projektos ieguldīto darba stundu skaitu. Kopējo kapitalizēto izmaksu apjoms 2016. gadā bija 1,010 miljoni EUR (2015. gadā – 1,515 miljoni EUR; 3. un 4.piezīme).

9. PIEZĪME
PAMATLĪDZEKĻI

	Zeme un ēkas EUR'000	Sakaru līnijas un būves EUR'000	Elektronisko sakaru iekārtas EUR'000	Pārējie pamatlīdzekļi EUR'000	Nepabeigtās celtniecības objekti EUR'000	Kopā EUR'000
2014. gada 31. decembrī						
legādes vērtība	29 417	293 532	378 396	32 466	12 371	746 182
Uzkrātais nolietojums	(13 799)	(172 245)	(324 403)	(23 342)	-	(533 789)
Atlikusī vērtība	15 618	121 287	53 993	9 124	12 371	212 393
Atlikusī vērtība						
2014. gada 31. decembrī	15 618	121 287	53 993	9 124	12 371	212 393
Papildinājumi	-	-	-	-	27 328	27 328
Nodoti ekspluatācijā	526	3 802	17 977	6 146	(28 451)	-
Izslēgti pārskata gadā	-	(15)	(844)	(118)	-	(977)
Pārklasificēti uz/no pārdošanai turētiem	227	-	-	-	-	227
Pārklasifikācija	-	-	-	(181)	-	(181)
Nolietojums un vērtības samazinājums	(2 754)	(8 642)	(21 060)	(3 718)	-	(36 174)
Atlikusī vērtība	13 617	116 432	50 066	11 253	11 248	202 616
2015. gada 31. decembrī						
legādes vērtība	30 170	277 257	359 815	33 724	11 248	712 214
Uzkrātais nolietojums	(16 553)	(160 825)	(309 749)	(22 471)	-	(509 598)
Atlikusī vērtība	13 617	116 432	50 066	11 253	11 248	202 616
Atlikusī vērtība						
2015. gada 31. decembrī	13 617	116 432	50 066	11 253	11 248	202 616
Papildinājumi	-	-	-	-	28 117	28 117
Nodoti ekspluatācijā	4 413	3 893	12 159	3 291	(23 756)	-
Izslēgti pārskata gadā	(164)	(3)	(427)	(50)	-	(644)
Pārklasificēti uz/no pārdošanai turētiem	203	-	-	-	-	203
Nolietojums un vērtības samazinājums	(1 396)	(9 734)	(17 365)	(4 168)	-	(32 663)
Atlikusī vērtība	16 673	110 588	44 433	10 326	15 609	197 629
2016. gada 31. decembrī						
legādes vērtība	35 506	280 969	334 887	31 589	15 609	698 560
Uzkrātais nolietojums	(18 833)	(170 381)	(290 454)	(21 263)	-	(500 931)
Atlikusī vērtība	16 673	110 588	44 433	10 326	15 609	197 629

(a) Nomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcija

Kategorijā "Zeme un ēkas" ir ietvertas nomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcijas izmaksas:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
legādes cena	2 435	2 623
Uzkrātais nolietojums	(1 704)	(1 831)
Atlikusī vērtība	731	792

20b piezīmē ir atspoguļota informācija par Koncerna saistībām attiecībā uz īpašuma nomas tiesībām.

9. PIEZĪME

PAMATLĪDZEKLĪ (turpinājums)

(b) Pašu uzņēmumu kapitālieguldījumiem izpildītie darbi

Pamatlīdzekļu papildinājumos ietvertas kapitalizētās izmaksas, kas ir dažādu koncerna struktūrvienību radītas tiešās izmaksas, kas saistītas ar kapitālieguldījumu projektiem, un ir kapitalizētas, balstoties uz šajos projektos ieguldīto stundu skaitu. Kopējā kapitalizēto izmaksu summa 2016. gadā bija 6,245 miljoni EUR (2015. gadā – 6,314 miljoni EUR; 3. un 4. piezīme).

2016. un 2015. gadā Koncernam neradās procentu izmaksas pamatlīdzekļu celtniecības finansēšanai.

(c) Pilnībā nolietotie pamatlīdzekļi

Koncerns savā saimnieciskajā darbībā izmanto arī pilnībā nolietotus pamatlīdzekļus. Šo pamatlīdzekļu sākotnējā iegādes vērtība 2016. gada 31. decembrī ir 161,707 miljoni EUR (2015. gadā – 157,658 miljoni EUR).

(d) Īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu

Īpašumtiesības uz SIA *Lattelecom* nekustamā īpašuma objektiem – zemi un ēkām – 2016. gada 31. decembrī zemesgrāmatā bija reģistrētas 93% apmērā (2015. gadā – 95%) no kopējā Mātes sabiedrībai piederošā zemes un ēku objektu skaita. Pārējie vēl neregistrētie - 16 objekti ar atlikušo uzskaites vērtību 103 328 EUR apmērā atrodas dokumentu reģistrācijai zemesgrāmatā sagatavošanas procesā nepietiekamas tehniskās dokumentācijas dēļ. Pagaidām neregistrētie objekti SIA *Lattelecom* izveidošanas brīdī bija Valsts mantiskā ieguldījuma pamatlīdzekļu sastāvdaļa.

(e) Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi

Izmaiņas pārdošanai turētos ilgtermiņa ieguldījumos:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Atlikums pārskata gada sākumā	650	989
Klasificēti kā pārdošanai turēti	31	299
Pārklasificēti uz pamatlīdzekļiem	(234)	(526)
Pārdoti	(356)	(112)
Atlikums pārskata gada beigās	91	650

10. PIEZĪME

IEGULDĪJUMI ASOCIĒTAJĀS SABIEDRĪBĀS

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Uzskaites vērtība pārskata gada sākumā	30 451	29 849
Daļa no asociētās sabiedrības peļņas pirms nodokļiem	5 983	5 850
Daļa no asociētās sabiedrības nodokļiem	(834)	(745)
Daļa no asociētās sabiedrības peļņas pēc nodokļiem	5 149	5 105
Saņemtās dividendes	(3 956)	(4 503)
Ieguldījums asociētajā sabiedrībā	100	-
Uzskaites vērtība pārskata gada beigās	31 744	30 451

SIA *Lattelecom* pieder 23% no SIA *Latvijas Mobilais Telefons (LMT)* daļu kapitāla. 2016. un 2015. gadā nekādas pārmaiņas līdzdalībā nav notikušas.

LMT ir mobilo telekomunikāciju operators Latvijā. *LMT* galvenais darbības veids ir mobilo sakaru pakalpojumu sniegšana (21. piezīme).

2016. gada 6. oktobrī SIA *Lattelecom* meitas uzņēmums SIA *Lattelecom Technology* veica ieguldījumu SIA *SWG Riga Fund 1* pamatkapitālā EUR 100 000 apmērā.

10. PIEZĪME
IEGULDĪJUMI ASOCIĒTAJĀS SABIEDRĪBĀS (turpinājums)

LMT koncerna finanšu pārskatu kopsummas (nerevidēts)

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Apvienotais ienākumu pārskats		
Ieņēmumi	189 866	179 519
Gada peļņa	22 387	22 194
Finanšu stāvokļa pārskats		
Ilgtermiņa ieguldījumi	190 895	189 229
Apgrozāmie līdzekļi	68 604	61 887
Aktīvi kopā	259 499	251 116
Pašu kapitāls	137 795	132 315
Ilgtermiņa kreditori	121 704	118 801
Pašu kapitāls un saistības kopā	259 499	251 116

11. PIEZĪME
ILGTERMIŅA DEBITORU PARĀDI

2016.gada atlikums 3,285 miljoni EUR (2015.gadā 0.856 miljoni) ietver ilgtermiņa debitoru parādus par dalīto maksājumu preču (tehnikas) pirkumiem.

12. PIEZĪME
KRĀJUMI

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Kabeļi, vadi un citi materiāli	2 555	3 808
Preces pārdošanai	4 075	3 114
Uzkrājumi zaudējumiem no krājumu vērtības samazināšanās	(644)	(606)
Kopā	5 986	6 316

Uzkrājumi zaudējumiem no krājumu vērtības samazināšanās:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Atlikums gada sākumā	606	831
Izmaiņas uzkrājumos	139	(137)
Norakstīti	(101)	(88)
Atlikums pārskata gada beigās	644	606

13. PIEZĪME
DEBITORU PARĀDI

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pircēju un pasūtītāju parādi	16 975	17 858
Citu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēju parādi	1 704	1 213
Uzkrātie ieņēmumi	4 397	5 204
Valsts dotācijas (1. piezīme)	268	174
Citi debitoru parādi	344	2 000
Uzkrājumi šaubīgiem parādiem	(3 240)	(4 800)
Kopā	20 448	21 649

13. PIEZĪME
DEBITORU PARĀDI (turpinājums)

Izmaiņas uzkrājumos šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem:

	Individuālie uzkrājumi EUR'000	Vispārējie uzkrājumi EUR'000	Kopā EUR'000
Atlikums 2015. gada 1.janvārī	4 315	1 288	5 603
Izveidoti uzkrājumi	749	369	1 118
Norakstīti bezcerīgie parādi	(1 356)	(565)	(1 921)
Atlikums 2015. gada 31. decembrī	3 708	1 092	4 800
Izveidoti /(reversēti) uzkrājumi	1 223	(59)	1 164
Norakstīti bezcerīgie parādi	(2 669)	(55)	(2 724)
Atlikums 2016. gada 31. decembrī	2 262	978	3 240

Debitoru parādu vecuma analīze 31.decembrī:

	2016		2015	
	Bruto EUR'000	Neto EUR'000	Bruto EUR'000	Neto EUR'000
Nav kavēti	18 972	18 972	19 419	19 419
Kavēti:				
mazāk kā 30 dienas	1 202	1 150	1 796	1 726
30-90 dienas	315	222	272	209
90-180 dienas	147	60	507	252
180-365 dienas	101	44	135	20
vairāk kā 365 dienas	2 951	-	4 320	23
Kopā	23 688	20 448	26 449	21 649

Pircēju un pasūtītāju parādi iekļauj parādu summas, kurām uz pārskata perioda beigām apmaksas termiņš jau ir iestājies un kurām Koncerns nav izveidojis uzkrājumus šaubīgiem parādiem, jo nav novērotas būtiskas izmaiņas to kredītspējās un šo parādu summas joprojām tiek uzskatītas par atgūstamām:

	2016		2015	
	Bruto EUR'000	Neto EUR'000	Bruto EUR'000	Neto EUR'000
Kavēti:				
mazāk kā 30 dienas	8	8	6	6
30-90 dienas	17	17	24	24
90-180 dienas	1	1	82	82
180-365 dienas	29	29	-	-
vairāk kā 365 dienas	-	-	23	23
Kopā	55	55	135	135

Debitoru parādu vidējais apmaksas termiņš ārvalstu telekomunikāciju operatoriem ir 45 dienas, vietējiem telekomunikāciju uzņēmumiem 30 dienas, telekomunikāciju pakalpojumu klientiem 15 dienas.

14. PIEZĪME
NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Naudas līdzekļi kasē un bankās	50 120	25 995
Īstermiņa banku depozīti	-	20 267
Kopā	50 120	46 262

15. PIEZĪME

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

Summa 4,650 miljoni EUR (2015. gadā – 4,772 miljoni EUR) ietver 4,073 miljoni EUR (2015. gadā - 4,084 miljoni EUR) saņemtos avansa maksājumus no klientiem par ilgtermiņa kabeļu tilpuma nomas tiesībām un 0,577 miljoni EUR (2015.gadā - 0,688 miljoni EUR) par saņemto Eiropas Savienības finansējumu pamatlīdzekļu iegādei. Avansa maksājumu īstermiņa daļa 0,638 miljonu EUR (2015. gadā – 1,230 miljoni EUR) vērtībā iekļauta īstermiņa nākamo periodu ieņēmumos (18. piezīme). Ilgtermiņa daļas sadalījums pa periodiem:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
No 1 līdz 5 gadiem	2 557	2 741
No 5 gadiem	2 093	2 031
Kopā	4 650	4 772

16. PIEZĪME

KREDITORU PARĀDI

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	12 032	11 255
Uzkrātās saistības par saņemtajiem pakalpojumiem	9 211	9 183
Uzkrātās saistības par darba samaksu	3 725	2 750
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	2 861	3 530
Parādi piegādātājiem par kapitālieguldījumiem	2 042	1 256
Uzkrātās saistības par neizmantotajiem atvaļinājumiem	1 689	1 948
Parādi citiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	1 221	661
Uzkrātās saistības par garantijām	385	640
Kopā	33 166	31 223

Kreditoru parādu vidējais apmaksas termiņš ārvalstu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem ir 45 dienas, vietējiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem un pārējiem piegādātājiem - 30 dienas.

17. PIEZĪME

AIZŅĒMUMI

2016. gada īstermiņa aizņēmumi no bankām nebija izmantoti. 2016. gada 31. decembrī atlikumu veido kredītkartes atlikums 1 tūkst. EUR (2015. gadā – 4 tūkst. EUR).

2016. gada 31. decembrī un 2015. gada 31. decembrī *Lattelecom* nebija noslēgtu kredītlīgumu ar finanšu institūcijām.

Lattelecom koncerna aktīvi nav iekļāti kā aizņēmumu un pieejamo kredītresursu nodrošinājums.

18. PIEZĪME

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI UN KLIENTU AVANSA MAKSĀJUMI

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Klientu avansa maksājumi	2 563	3 973
Nākamo periodu ieņēmumi	2 772	3 261
Kopā	5 335	7 234

Īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi ietver iepriekš apmaksātās īstermiņa tiesības nomāt kabeļu kapacitāti 0,638 miljonu EUR apmērā (2015. gadā – 1,230 miljoni EUR).

**19. PIEZĪME
UZKRĀJUMI**

2016. gada 31. decembrī bija izveidoti uzkrājumi autortiesību atlīdzībām, tiesvedībām un citām saistībām 6,816 miljonu EUR apmērā (2015. gadā – 7,247 miljoni EUR).

**20. PIEZĪME
ĀRPUSBILANCES SAISTĪBAS**

(a) Kapitālieguldījumu un krājumu saistības

2016.gada 31.decembrī iekārtu, datorprogrammu un krājumu iegādes darījumi, par kuriem ir noslēgti līgumi (bet faktiskais izpildījums nav noticis un tādēļ saistībās finanšu pārskatā tie nav ietverti) ir 0,225 miljonu EUR apmērā (2015. gadā 0,948 miljoni EUR).

(b) Operatīvās nomas saistības

Koncernam kā operatīvās nomas ņēmējam ir noslēgti līgumi par telpu, datoru un automašīnu nomas tiesībām. Kopējie nomas izdevumi 2016. gadā bija 1,309 miljoni EUR (2015. gadā – 1,498 miljoni EUR). Gada beigās minimālais saistību apjoms neatsaucamos īpašuma nomas darījumos bija šāds:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Līdz 1 gadam	1 774	1 928
No 1 līdz 5 gadiem	3 422	189
Kopā	5 196	2 117

(c) Garantijas

2016.gada 31.decembrī koncerns bija saņēmis AS *Swedbank*, AS *SEB banka* un *Nordea Bank Finland Plc. Latvijas filiāles* garantijas 6,606 miljoni EUR apmērā.

2015. gada 31. decembrī koncerns bija saņēmis AS *Swedbank*, AS *SEB banka* un *Nordea Bank Finland Plc. Latvijas filiāles* garantijas 9,291 miljoni EUR apmērā.

**21. PIEZĪME
DARĪJUMI AR SAISTĪTAJĀM PUSĒM**

TILTS Communications AS pieder 49% no *SIA Lattelecom* emitētā parasto daļu kapitāla.

Uzņēmumam *TeliaSonera AB* pieder 100% no *TILTS Communications AS*, tādējādi netiešā veidā tam pieder 49% no *SIA Lattelecom* daļu kapitāla. *TeliaSonera AB* pieder arī 49% no *SIA Latvijas Mobilais Telefons* daļu kapitāla.

Latvijas Republikai pieder kontrolējošā daļa 51% no *SIA Lattelecom* emitētā parasto daļu kapitāla. Parastie tirdzniecības darījumi ar Latvijas valdību, ministrijām un aģentūrām, kā arī darījumi ar valsts kontrolētiem uzņēmumiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, uz kuriem attiecas standarta noteikumi un nosacījumi un kuri neveido būtisku attiecīgā darījuma veida daļu, nav uzskatāmi par darījumiem ar saistītām personām.

SIA Latvijas Mobilais Telefons (LMT) (*SIA Lattelecom* pieder 23% kapitāla daļu) ir *SIA Lattelecom* asociētā sabiedrība no 1997. gada jūnija (10. piezīme).

Lattelecom koncernam pieder 50% AS *Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds (Pensiju fonds)* akciju. Tomēr *Lattelecom* ir tikai formāls tās akcionārs, jo viss no *Pensiju fonda* darbības izrietošais risks un ienākumi pieder *Lattelecom* darbiniekiem – Pensiju programmas dalībniekiem.

21. PIEZĪME
DARĪJUMI AR SAISTĪTAJĀM PUSĒM (turpinājums)

Koncerna būtiskie darījumi ar saistītajām sabiedrībām ir šādi:

(a) Ieņēmumi no sniegtajiem pakalpojumiem

		2016 EUR'000	2015 EUR'000
<i>LMT</i>	(telekomunikāciju un starpsavienojumu pakalpojumi)	2 163	2 446
<i>TeliaSonera grupas sabiedrības</i>	(starptautisko sakaru plūsma)	1 839	1 200
<i>Pensiju fonds</i>	(telekomunikāciju un IT pakalpojumi)	7	6
Kopā		4 009	3 652

(b) Saņemto preču un pakalpojumu izmaksas

		2016 EUR'000	2015 EUR'000
<i>LMT</i>	(mobilā tālruņa pakalpojumi, starpsavienojuma maksa)	837	550
<i>Pensiju fonds</i>	(iemaksas pensiju fondā)	94	101
<i>TeliaSonera grupas sabiedrības</i>	(starptautisko sakaru plūsma, dažādi pakalpojumi)	973	724
Kopā		1 904	1 375

(c) Kreditoru/debitoru parādu atlikumi

		2016 EUR'000	2015 EUR'000
Saistīto sabiedrību debitoru parādi:			
<i>LMT</i>		185	269
<i>TeliaSonera grupas sabiedrības</i>		69	59
Kopā		254	328
Kreditoru parādi saistītajām sabiedrībām:			
<i>LMT</i>		196	44
<i>TeliaSonera grupas sabiedrības</i>		143	78
Kopā		339	122

Nenokārtotās saistības gada beigās nav nekādā veidā nodrošinātas un norēķini tiek veikti naudā. Par saistīto sabiedrību parādiem nav sniegtas vai saņemtas nekādas garantijas. Koncerns nav izveidojis uzkrājumus nedrošiem parādiem saistībā ar summām, ko saistītās sabiedrības ir tam parādā.

(d) Vadības atalgojums

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Atlīdzība par darbu	2 156	2 769
Pārējie labumi	33	28
Kopā	2 189	2 797

Padomes locekļiem, uzņēmuma direktoriem, viņu ģimenes locekļiem vai viņu pārvaldīšanā esošiem uzņēmumiem daļas vai daļu opciju līgumi *Lattelecom* nepieder.

22. PIEZĪME
FINANŠU RISKU VADĪBA

Finanšu riskus saistībā ar Koncerna likviditāti, valūtas un procentu likmju svārstībām un darījumu partneru kredītrisku Koncernā centralizēti pārvalda *Lattelecom*.

Koncerna ikdienas darbība izraisa galvenokārt ārvalstu valūtas kursa un kredītprocentu likmju svārstību risku, kas var tieši ietekmēt uzņēmumu darbības rezultātus un grupas uzņēmumu finanšu situāciju. Koncerns ierobežo ar ārvalstu valūtas kursu un procentu likmju svārstībām saistīto risku ar savām ikdienas pamatdarbības un finanšu aktivitātēm, nepieciešamības gadījumos izmantojot arī atvasinātos finanšu instrumentus. Finanšu riskus ierobežojošie pasākumi tiek veikti, lai sekmētu Koncerna saimniecisko darbību, un Koncerns neveic nekādus spekulatīvus darījumus, kuri varētu palielināt valūtas vai procentu likmju risku.

22. PIEZĪME
FINANŠU RISKU VADĪBA (turpinājums)

(a) Likviditātes risks

Koncerna naudas līdzekļu pārvaldes politika paredz nodrošināt pietiekamu Koncerna likviditāti, kā arī tā spēju finansēt savu darbību bez jebkādiem finansējuma ierobežojumiem. Finansējuma un likviditātes risks tiek samazināts, diferencējot aizņēmumu portfeļa saistību izpildes termiņus un saglabājot elastību finansējumā, nodrošinot kredītliniju pieejamību.

Vadība uzskata, ka Grupas saimnieciskās darbības naudas plūsma, tai pieejamais ilgtermiņa finansējums un iespēja noslēgt kredītlinijas arī turpmāk nodrošinās nepieciešamo likviditāti.

2016. gada 31. decembrī *Lattelecom* nebija nepieciešamas kredītlinijas.

Tabulā ir uzrādīti finanšu saistību līgumos noteiktie dzēšanas termiņi:

2016. gada 31. decembrī	Kopā EUR'000	< 6m. EUR'000	6-12m. EUR'000	>12 m. EUR'000
Finanšu saistības				
Parādi piegādātājiem	33 166	33 166	-	-
Īstermiņa aizņēmumi	1	1	-	-
Kopā	33 167	33 167	-	-
2015. gada 31. decembrī	Kopā EUR'000	< 6m. EUR'000	6-12m. EUR'000	>12 m. EUR'000
Finanšu saistības				
Parādi piegādātājiem	31 242	31 223	-	19
Īstermiņa aizņēmumi	4	4	-	-
Kopā	31 246	31 227	-	19

(b) Valūtas risks

Koncerns ir pakļauts ārvalstu valūtas kursu svārstību riskam, ko izraisa valūtas kursa svārstības. Koncerna politika ir ierobežot valūtas kursu svārstību neto risku attiecībā uz skaidri zināmajiem un gaidāmajiem darījumiem ārvalstu valūtā. Būtiskiem pamatlīdzekļu un krājumu iegādes darījumiem ar augstu ticamības pakāpi tika piemērota risku ierobežošanas uzskaitē, tādēļ ar šiem darījumiem saistītais pārvērtēšanas rezultāts tika iekļauts pārējo apvienoto ienākumu pārskatā, taču pārējiem darījumiem, kas nekvalificējas risku ierobežošanas uzskaitē, pārvērtēšanas rezultāts tika iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Norēķinos ar biznesa partneriem dominējošā valūta ir eiro. Koncerns nav pakļauts nozīmīgam valūtas kursa svārstību riskam attiecībā uz USD un citām ārvalstu valūtām.

Sekojošā tabula parāda valūtas kursa svārstību ietekmi (jutīgumu), ja pārējie mainīgie saglabājas nemainīgi:

2016. gada 31. decembrī	Kopā EUR'000	EUR EUR'000	USD EUR'000	Citas EUR'000
Finanšu aktīvi/(saistības)				
Nauda un tās ekvivalenti	50 120	44 902	5 195	23
Debitoru parādi	23 733	23 709	24	-
Parādi piegādātājiem	(33 166)	(32 396)	(767)	(3)
Īstermiņa aizņēmumi	(1)	(1)	-	-
Neto finanšu stāvokļa pārskata finanšu aktīvi/(saistības)	40 686	36 214	4 452	20
Ietekme uz rezultātu, ja ārvalstu valūtas kurss pieaug/ (samazinās) pret EUR par 10%	447 / (447)	-	445 / (445)	2 / (2)

22. PIEZĪME

FINANŠU RISKU VADĪBA (turpinājums)

2015. gada 31. decembrī

	Kopā EUR'000	EUR EUR'000	USD EUR'000	Citas EUR'000
Finanšu aktīvi/(saistības)				
Nauda un tās ekvivalenti	46 262	44 692	1 570	-
Debitoru parādi	22 505	22 448	57	-
Parādi piegādātājiem	(31 242)	(30 445)	(768)	(29)
Īstermiņa aizņēmumi	(4)	(4)	-	-
Neto finanšu stāvokļa pārskata	37 521	36 691	859	(29)
finanšu aktīvi/ (saistības)				
Ietekme uz rezultātu, ja ārvalstu valūtas kurss pieaug/ (samazinās) pret EUR par 10%	89/(89)	-	86/(86)	3/(3)

2016. gada 31. decembrī Koncerns nebija izmantojis aizņēmumus.

2016. gadā bankās izvietotajiem depozītiem bija fiksētas procentu likmes, un depozītu termiņš nepārsniedza piecus mēnešus (14. piezīme).

(c) Kredītrisks

Finanšu instrumenti, kuri potenciāli pakļauj Koncernu zināmai kredītriska koncentrācijas pakāpei, galvenokārt ir pircēju un pasūtītāju parādi (11., 13. piezīme), naudas līdzekļi un īstermiņa depozīti bankās (14. piezīme). Šo finanšu instrumentu uzskaites vērtība atspoguļo Koncerna maksimālo kredītrisku. Koncerna politika nodrošina to, ka preces un pakalpojumi tiek pārdoti klientiem ar atbilstošu kredītvēsturi. Kredītrisks attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots Koncerna plašā klientu loka dēļ. Pircēju un pasūtītāju parādi tiek uzrādīti pēc šaubīgo parādu vērtības atskaitīšanas. Koncerna partneri atvasināto finanšu instrumentu un naudas līdzekļu darījumos ir finanšu institūcijas ar atbilstošu kredītreitingu. Koncerns stingri uzrauga un ierobežo kredītrisku, kāds Koncerna uzņēmumiem ir pieļaujams ar katru atsevišķu finanšu institūciju. Koncerns nav pakļauts ievērojamai kredītriska koncentrācijai, balstoties uz pircēju loku (nav būtiskas atkarības no atsevišķiem individuāliem klientiem).

Kredītriska koncentrācija attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem (īstermiņa un ilgtermiņa), kas ir finanšu instrumenti, pēc ģeogrāfiskā izvietojuma:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Latvija	24 436	25 161
Vācija	527	372
Lietuva	368	393
Krievija	258	187
Ukraina	223	5
Zviedrija	171	193
ASV	168	119
Kanāda	76	10
Norvēģija	68	69
Citi	678	796
Uzkrājumi šaubīgiem parādiem	(3 240)	(4 800)
Kopā	23 733	22 505

22. PIEZĪME

FINANŠU RISKU VADĪBA (turpinājums)

Kredītriska koncentrācija attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem (īstermiņa un ilgtermiņa), kas ir finanšu instrumenti, pēc klienta tipa:

	2016 EUR'000	2015 EUR'000
Valsts iestādes	268	174
Komerccabiedrības	23 175	21 492
Privātpersonas	3 530	5 639
Uzkrājumi šaubīgiem parādiem	(3 240)	(4 800)
Kopā	23 733	22 505

Kredītriska koncentrācija attiecībā uz finanšu instrumentiem:

	2016		2015	
	Bruto EUR'000	Neto EUR'000	Bruto EUR'000	Neto EUR'000
Nav kavēti:				
Debitoru parādi	18 972	18 972	19 419	19 419
Ilgtermiņa debitoru parādi	3 285	3 285	856	856
Naudas līdzekļi kasē un bankās	50 120	50 120	25 995	25 995
Īstermiņa banku depozīti	-	-	20 267	20 267
Kopā	72 377	72 377	66 537	66 537
Kavēti:				
Debitoru parādi	4 716	1 476	7 030	2 230
Kopā	77 093	73 853	73 567	68 767

23. PIEZĪME

KAPITĀLA RISKĀ VADĪBA

Lattelecom Koncerna mērķis ir nodrošināt pēc iespējas lielāku atdevi no kapitāla uzņēmumu daļu turētājiem un, uzturot spēcīgu kapitāla struktūru, saglabāt kreditoru, klientu un tirgus dalībnieku uzticamību un nodrošināt biznesa attīstību nākotnē. Koncerns kapitāla vadību veic, pārbaudot kapitāla atdeves (ROCE – Return On Capital Employed) rādītāju. Mātes sabiedrības Padome nosaka noteiktus mērķus attiecībā uz ikgadējiem kapitālieguldījumu izdevumiem un padomei tiek sniegtas regulāras atskaites par kapitālieguldījumu izlietojumu progresu.

Koncerna kapitāla atdeves ROCE rādītāja mērķis 2016. gadam bija 13,2%, kamēr faktiskais rādītājs sasniedza 14,2% (2015. gadā – 14,3%). Faktiskie kapitālieguldījumi tika veikti 32,2 miljonu EUR apjomā (2015. gadā – 29,6 miljoni EUR), kas ir 89% no plānotajiem kapitālieguldījumu izdevumiem 2016. gadam.

Koncerna pieeja kapitāla riska vadībai gada laikā netika mainīta. Mātes sabiedrībai un meitas sabiedrībām nav nekādas ārēji noteiktas kapitāla prasības.

24. PIEZĪME

PATIESĀ VĒRTĪBA

Finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības kopā ar to uzskaites vērtībām, kas uzrādītas finanšu stāvokļa pārskatā, ir sekojošas:

	2016 EUR'000		2015 EUR'000	
	Uzskaites vērtība	Patiesā vērtība	Uzskaites vērtība	Patiesā vērtība
Nauda un tās ekvivalenti	50 120	50 120	46 262	46 262
Debitoru parādi, neto	23 733	23 733	22 505	22 505
Parādi piegādātājiem	(33 166)	(33 166)	(31 242)	(31 242)
Īstermiņa aizņēmumi	(1)	(1)	(4)	(4)

2016. gada 31. decembrī visi Koncerna finanšu aktīvi un saistības ir uzrādītas amortizētajā pašizmaksā, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus.

25. PIEZĪME
NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

Laika posmā no pārskata gada pēdējās dienas līdz konsolidēto finanšu pārskatu parakstīšanas datumam nav bijuši nekādi notikumi, kuru rezultātā šajos finanšu pārskatos būtu jāveic korekcijas vai kuri būtu jāpaskaidro šajos finanšu pārskatos.